

1. Tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne

LUONNOS

kyläänalyysistä
kunnittain

SATAKUNNAN KYLÄT

SATAKUNTALIITTO
maakunta-arkkitehti Sirkka Lehto
13.9.2006

Etukannen kuvat:
Köyliö, kuvaaja Sirkka Lehto
Merikarvia, kuvaaja Lauri Putkonen
Tulkkilan kansakoulu, Kokemäki, kuvaaja Lauri Putkonen

SATAKUNNAN KYLÄT – LUONNOS 13092006

Sisältö

Satakunnan kylille ja kyläläisille

- 1. Satakunnan kylätyyppien määrittelyn tavoite ja tarkoitus**
- 2. Kuntien tyypittelystä**
- 3. Kylien tyypittelystä**
- 4. Selvityksen satoa lyhyesti**
- 5. Satakunnan kylät kunnittain aakkosjärjestyksessä**
- 6. Johtopäätökset kylistä maakuntakaavassa
(kuntien, kyläyhdistysten ja – yhteisöjen palautteen jälkeen 2006)**
- 7. Kylien merkintätavasta maakuntakaavassa**

Lähteet

Satakunnan kylille ja kyläläisille

Tämä selvitys on laadittu Satakuntaliitossa osana maakuntakaavatyötä. Kylien palvelurakenne on kartoitettu "Sata muuttaa maalle" -hankkeen yhteydessä maakunnan kehittämisrahan tuella.

Selvityksen aineistokyselyn sisällöstä vastasi aluetutkija Tuula Hermunen. Kyselyjärjestelyt toteutti syksyllä 2004 projektityöntekijä Antti Soljanto. Kyselyn toteutusta ja aineiston täydennystä jatkoi vuonna 2005 projektityöntekijä Heli Kangasniemi, joka vei aineiston paikkatietokantaan.

Selvitysraportin on koonnut maakunta-arkkitehti Sirkka Lehto. "Sata muuttaa maalle" -hankkeen selostuksesta on vastannut, projektivastaava Viveka Lanne. Kylien asukas- ja kylätoiminnan kartoituksesta on vastannut Satakunnan kyläasiamies Sari Uoti. Raportin teemakartat on valmistanut paikkatietoavustaja Kirsi-Maria Pirttimäki kesällä 2006.

"Sata muuttaa maalle" -hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Satakuntaliiton projektipäällikkö Esko Pennanen. Ohjausryhmässä olivat edustettuna Satakunnan Yrittäjät ry, Satakunnan TE-keskuksen työvoimaosasto, Satakuntalainen osakunta, Pohjois-Satakunnan aluearkkitehti, Luvian kunnanjohtaja, Köyliö-seuran hankevetäjä sekä Ulvilan kyläasiamies.

Kylien toimintavastaavilta on saatu arvokasta apua kylien tietoja kartoitettaessa.

Kylien asiantuntijapanoksesta kiitokset kaikille vastaajille.

Kylien asiantuntemusta tarvitaan edelleen tämän raportin tietojen ajantasaistamisessa ja mahdollisten virhetietojen poistamisessa syksyllä 2006 raportin kommenttikierroksella.

1. Satakunnan kylätyyppien määrittelyn tavoite ja tarkoitus

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden¹ mukaan maakunnan suunnittelussa on selvitettävä maaseudun alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä kyläverkoston kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

Käsillä olevan selvityksen tarkoituksena on yhtäältä määritellä ns. palvelukylät Satakunnan maakunnan aluerakenteen keskusverkossa ja samalla kartoittaa ”Sata muuttaa maalle” -hankkeelle kylissä olevat perus- ja erityispalvelut. Palvelukyliä määrittelyn perusteella tarkistetaan myös maakuntakaavan liikenneverkon laajuus ja tiheys. Tavoitteena on edistää palvelujen parantamista, maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamista sekä kaupunki- ja maaseutualueiden vuorovaikutusta.

Selvityksessä ovat kaikki Satakunnan seutukaavassa 5 olevat palvelukylät. Mukana ovat myös kaikki ne kylät ja kyläyhteisöt, jotka Satakuntaliiton vuonna 2004 tekemän kyselyn kautta ja kuntien WWW-sivuilta luetteloitiin mukaan selvitysaineistoon.

Selvitys on koettu tarpeelliseksi erityisesti yhdyskuntarakenteen oleellisten muutosten johdosta taajamissa, taajamien lievealueilla ja varsinaisella maaseudulla. Erityisesti kuntien palvelurakenteen muutos 2000-luvulla on tuonut tarpeen selvityksen laatimiselle.

Ongelmana on kuntien palvelujen nopeat muutokset sekä mahdollisesti kerätyn aineiston puutteellisuus laajasta kyselystä huolimatta. Tämän vuoksi tämä selvitys lähetetään laajalle kommenttikierrokselle kuntiin sekä kylien yhdistyksille ja yhteisöille. Lisäksi raportti asetetaan selattavaksi Satakuntaliiton WWW-sivuille kommenttien ja palautteen antoa varten ennen lopullista raportin viimeistelyä osoitteessa www.satakunta.fi > ”alueidenkäyttö” > ”maakuntakaava” > ”Kommentoitavana olevat teemaraportit”.

2. Kuntien tyypittelystä

Kuntien toimintaa ja taloutta on kuvattu alueellisen kehittyneisyyden sekä kuntakoon ja keskus – periferia –jaottelun mukaan useallakin luokitusmallilla. Tässä selvityksessä on Satakunnan kunnat kuvattu uusimman tutkimuksen² mukaan, jossa Suomen kunnat on jaoteltu kymmeneen kehitystyyppiin. Luokittelussa hahmottui selkeästi maan jakautuminen keskus-alueisiin ja reuna-alueisiin.

¹ Ympäristöministeriö, 2003

² Martikainen & Helin, 2005

Seuraavassa taulukossa on lueteltu analyysin kymmenen kehitystyyppiä, joista viisi ensimmäistä on kaupunkimaisia tyyppejä. Satakunnan kuntien sijoittuminen analyysissä:

Kehitys- tyyppi- ryhmät		Kehitystyytit	Koko maas- sa kpl	kpl	Satakunnan kunnat kehitystyyppittelyn mukaan
Keskusalueet	1.	suuret aluekes- kukset	17	1	Pori
	2.	pääkaupunkiseutu	1	0	-
	3.	vanhat teollisuus- keskukset	33	4	Eura, Harjavalta, Nakkila, Rauma
	4.	taantuvat kaupun- kikeskukset	14	0	-
	5.	kehyskunnat ja satelliitit	15	0	-
	6.	pienet seutu- tai aluekeskukset	32	2	Säkylä, Ulvila
Reuna- alueet	7.	maaseudun perife- ria	81	2	Lavia, Pomarkku
	8.	maaseudun pien- kunnat	81	6	Honkajoki, Jämijär- vi, Karvia, Kiikoi- nen, Siikainen, Vampula
	9.	kehittyvä maaseu- tu	92	9	Eurajoki, Huittinen, Kankaanpää, Ko- kemäki, Köyliö, Lappi, Luvia, Meri- karvia, Noormark- ku,
	10.	rannikon pienkun- nat	46	1	Kodisjoki

3. Kylien tyypittelystä

Kylä on luokiteltu asutuksen erilaisten alkuperien, maisemarakenteellisen sijainnin tai muiden lähtötaustojen perusteella. Vanhan agraari-Suomen kylillä on tarkoitettu maaseudulla sijainneita asutusryhmiä, joiden asukkaiden elämisen tapa on ollut sidoksissa luontoon ja luonnonresurssien hyödyntämiseen. Maaseudun kylä on hahmotettu lähekkäin sijaitsevien maalaistalojen ryhmäksi, joka erottuu rakennettuna ympäristönä ja ihmisen työn jälkinä maisemassa.³

³ Suomalainen kylä tutkittuna ja koettuna, 1999

Satakunnan seutukaavassa 5 on osoitettu silloisen, vuoden 1990 palvelurakenteen mukaan (koulu, kauppa ja posti) 96 kylä AT-merkinnällä = ”Kyläalue”.

Tässä selvityksessä on kuvattu Satakunnan kuntien elinkeinorakenne, luonnon- ja kulttuuriympäristöt, kylät, kylien palvelut, viemäröinti- ja kaavoitustilanne, kylätoiminta ja sijoittuminen maakunnan aluerakenteessa. Lopullinen maakunnan keskusverkon palvelukylien määrittäminen ratkeaa sen palautteen evästämänä, mitä tähän raporttiin saadaan syksyn (2006) aikana.

4. Selvityksen satoa lyhyesti

Selvitysalueena on Satakuntaliiton alueen 26 kuntaa : Eura, Eurajoki, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kiikoinen, Kiukainen, Kodisjoki, Kokemäki, Kullaa, Köyliö, Lappi, Lavia, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku, Pori, Rauma, Siikainen, Säkö, Ulvila (Kullaa liitetty Ulvilaan 2006), Vampula.

Kylien ominaisuustietoja on viety tietokantaan 271 kylästä. Aluerakenteellisen sijaintinsa perusteella 62 kylää määritettiin taajamakyliksi, taajamien lievealueen kyliksi määrittyi 31 kylää ja varsinaisiksi maaseutukyliksi (eli edellisten alueiden ulkopuolella sijaitsevat kylät) määrittyi 178 kylää (kartta seuraavalla sivulla). Taajamakylien ja lievealuekylien palveluverkkoa ei karttaan ole merkitty. Näillä alueilla todettiin palvelujen sijaitsevan kohtuullisen saavutettavuuden päässä noin 2 – 5 km maaseutukyliin verrattuna.

Varsinaisissa maaseutukylissä peruspalvelut sijaitsivat hyvän tai kohtuullisen etäisyyden päässä vuonna 2004 seuraavasti:

koulu, kauppa- ja postipalvelu samassa kylässä tai lähialueella	16 kpl
koulu ja kauppa - ” -	10 kpl
koulu- ja postipalvelu - ” -	2 kpl
kauppa ja postipalvelu - ” -	8 kpl
Näitä, 2-3 peruspalvelua omaavia maaseutukyliä oli kyselyvuonna	36 kpl

Päivähoito, esiopetus ja terveydenhoidon palvelut lisätään tähän analyysiin jatkotyössä.

Viemäröinnin piirissä on 71 kylää ja potentiaalisesti viemäröitävillä alueilla sijaitsee 117 kylää⁴. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan tai rantakaavan alueella on 19 kylää. Oikeusvaikutuksetoman yleiskaavan tai rantayleiskaavan alueella 89 kylää.

Vanhoista kylistä 119 kpl muodostaa kulttuurihistoriallisine rakennuksineen ja pihapiireineen ympäröivän viljelyalueen kanssa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman⁵ tai -ympäristön⁶.

⁴ Rynnänen, A.2006, 2006

⁵ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁶ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

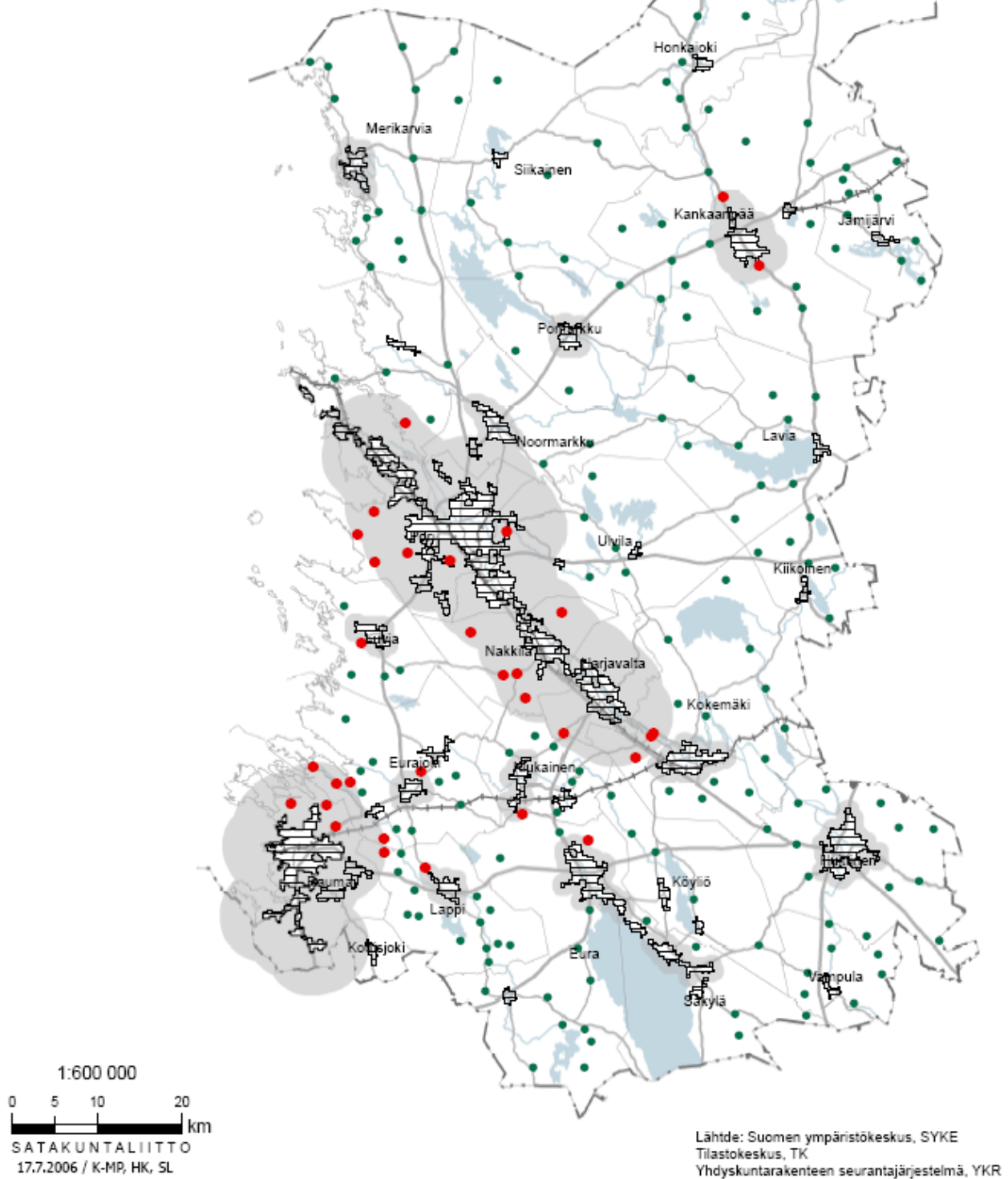
SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

Valmisteluvaiheen aineisto: kylät

- maaseutukylä
- lievealueen kylä

 Lievealue

 Taajama-alue (YKR)

SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVA

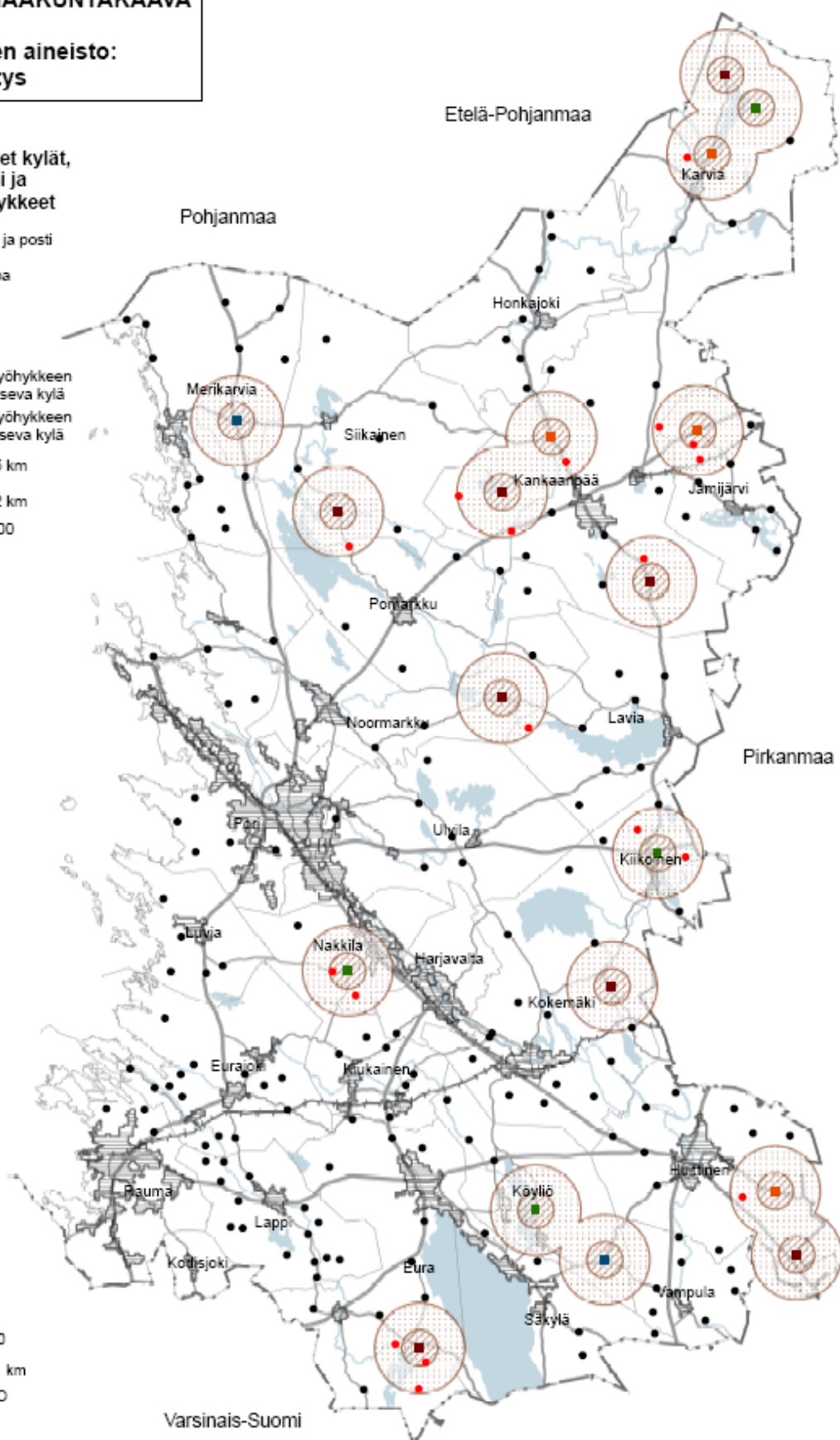
Valmisteluvaiheen aineisto: Palvelukyläselvitys

Taajaman ulkopuoliset kylät,
peruspalveluanalyysi ja
saavutettavuusvyöhykkeet

- Ala-aste, kauppa ja posti
- Ala-aste ja kauppa
- Ala-aste ja posti
- Kauppa ja posti
- Saavutettavuusvyöhykkeen ulkopuolella sijaitseva kylä
- Saavutettavuusvyöhykkeen sisäpuolella sijaitseva kylä
- Saavutettavuus 5 km
- Saavutettavuus 2 km
- Taajama-alue 2000 YKR-tietokanta

0 5 10 20
km

SATAKUNTALIITTO
19.6.2006/ SL, KP

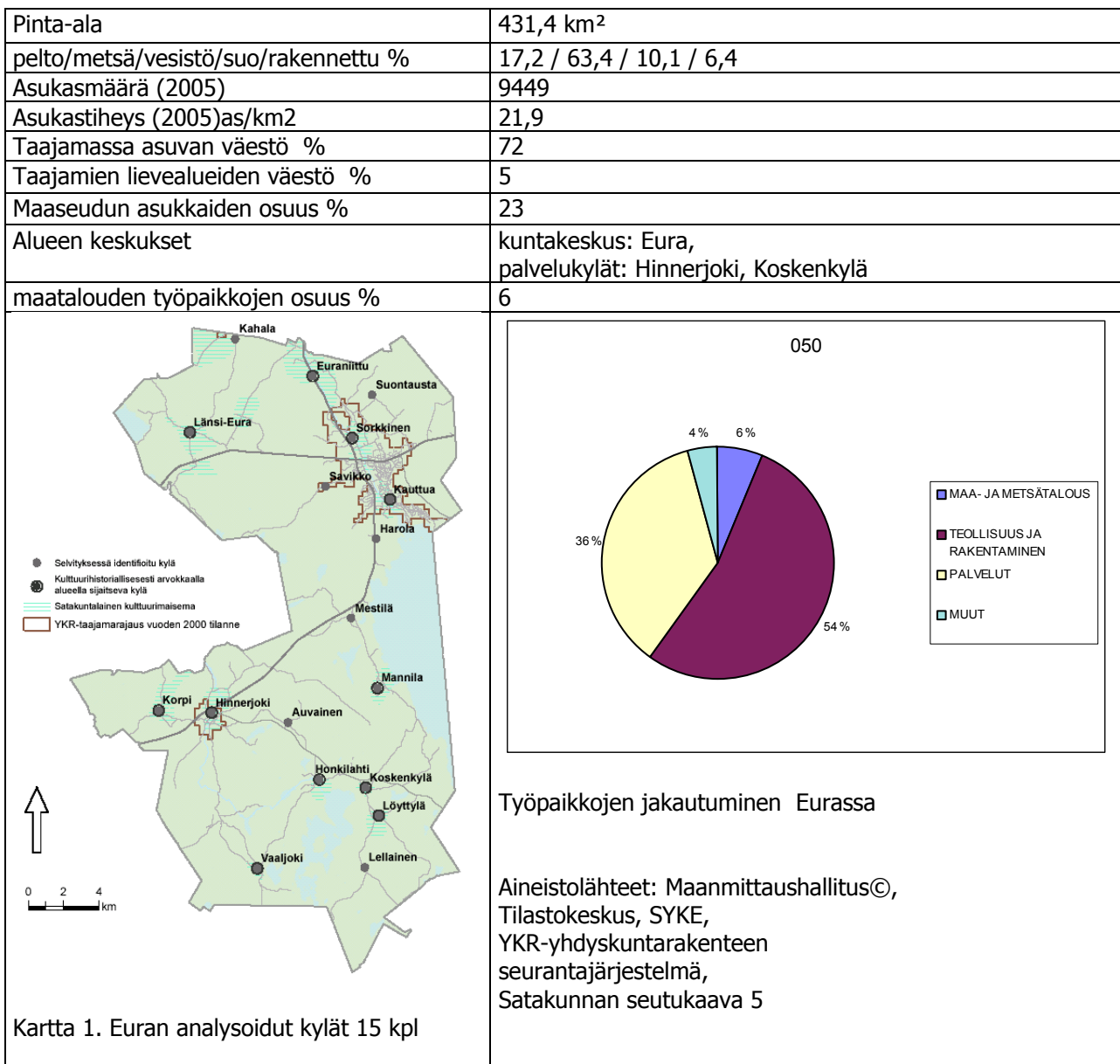

5. Satakunnan kylät kunnittain

(Kunnat aakkosjärjestyksessä)

5.1 Eura

Euran kunta on luokiteltu eri lähteiden mukaan ydinmaaseudun⁷ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi⁸. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Eura on määriteltä keskusalueista "vanhaksi teollisuuskeskukseksi" (3/33kuntaa)⁹, jonka taajama-aste on 72 % ja asukastiheys 22 as/km².¹⁰ Euran elinkeinorakenteesta teollisten ja rakennusalan työpaikkojen osuus on 54 %, palvelujen osuus 36 % ja maatalouden toimialojen osuus on 6 %. Kunnan pinta-alasta 63 % on metsää, 17 % peltoa ja 10 % suota.¹¹

⁷ Tilastokeskus, 2004

⁸ Viljanen, 2001

⁹ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

¹⁰ Tilastokeskus 2002

¹¹ Corine-tietokanta 2000

Valtakunnallisesti merkittäviä¹² kulttuurimaisema-alueita ovat Euran kirkonkylä – Sorkkisten kylä – Isovaheen kylä – Euranniittu ja Vaanii, Isovaheen kylä, Euran Käräjämäki, Kauttuan alue, Turajärven – Naarjoen alue, Hinnerjoen kirkonkylä, Korven kylän alue, Honkilahden kirkonseutu,

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä¹³ ovat Kahalan alue, Mannilan kylä, Komoisten-Löyttilän alue, Vaaljoen alue ja Palomäen-Harjunummen alue

5.1.1 Euran kylät

Taajamakyläksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Sorkkinen, Savikko, Kauttua ja Hinnerjoki. Lievealueenkyläksi on määritelty kylät jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta : Harola, Kahala (Kiukaisten Panelian lievealuetta) ja Suontausta. Varsinaisia maaseudun kyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Aurainen, Euranniittu, Honkilahti, Korpi, Koskenkylä, Lellainen, Länsi-Eura, Löyttylä, Mannila, Mestilä ja Vaaljoki. Satakunnan seutukaavassa 5 on AT-kohdemerkinnällä määritelty kyläalueiksi Hinnerjoki, Honkilahti, Koskenkylä, Mannila ja Naarjoki.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Auvainen		Sivukirjasto	viemäröinti				maaseutukylä
2	Euranniittu				vm* kulttuurimaisema			maaseutukylä
3	Harola							Lievealuekylä
4	Hinnerjoki	AT	Päiväkoti, esiopetus, ala-aste, kauppa, pankki, posti, sivukirjasto	viemäröinti	vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	taajama (palvelukylä 5km:n säteellä: Auvainen, Korpi, (Kuolima/Lappi))
5	Honkilahti	AT	Pankki	viemäröinti	vm* kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
6	Kahala				mm* kulttuurimaisema	Kylätoimintaa		lievealuekylä
7	Kauttua	A	Päiväkoti, ala-aste, kauppa	viemäröinti	Oikeusvaikutukseton yleiskaava vm* kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
8	Korpi			pot. viemäröitävä	vm* kulttuurimaisema			maaseutukylä
9	Koskenkylä	AT	Päiväkoti, esiopetus, ala-aste, kauppa, pankki, posti, kirjasto	viemäröinti	mm** kulttuuriympäristö			maaseudun palvelukylä (5km:n säteellä): Honkilahti, Lellainen, Löyttylä

¹² Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

¹³ Satakunnan seutukaava 5, 2001, Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- struktuuuri	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
10	Lellainen			pot. viemäritävä		Kylä-toimintaa		maaseutukylä
11	Länsi-Eura (Turajärvi-Naarjoki)			viemäritinti	vm* kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
12	Löyhtylä			pot. viemäritävä	mm** kulttuuriympäristö			maaseutukylä
13	Mannila	AT		viemäritinti	mm** kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutukylä
14	Mestilä			viemäritinti		Kylä-toimintaa		maaseutukylä
15	Savikko			pot. viemäritävä		Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
16	Sorkkinen			viemäritinti	Oikeusvaikutukseton yleiskaava vm* kulttuurimaisema	Kylä-toimintaa		taajamakylä
17	Suontausta							lievealuekylä
18	Vaaljoki				mm** kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

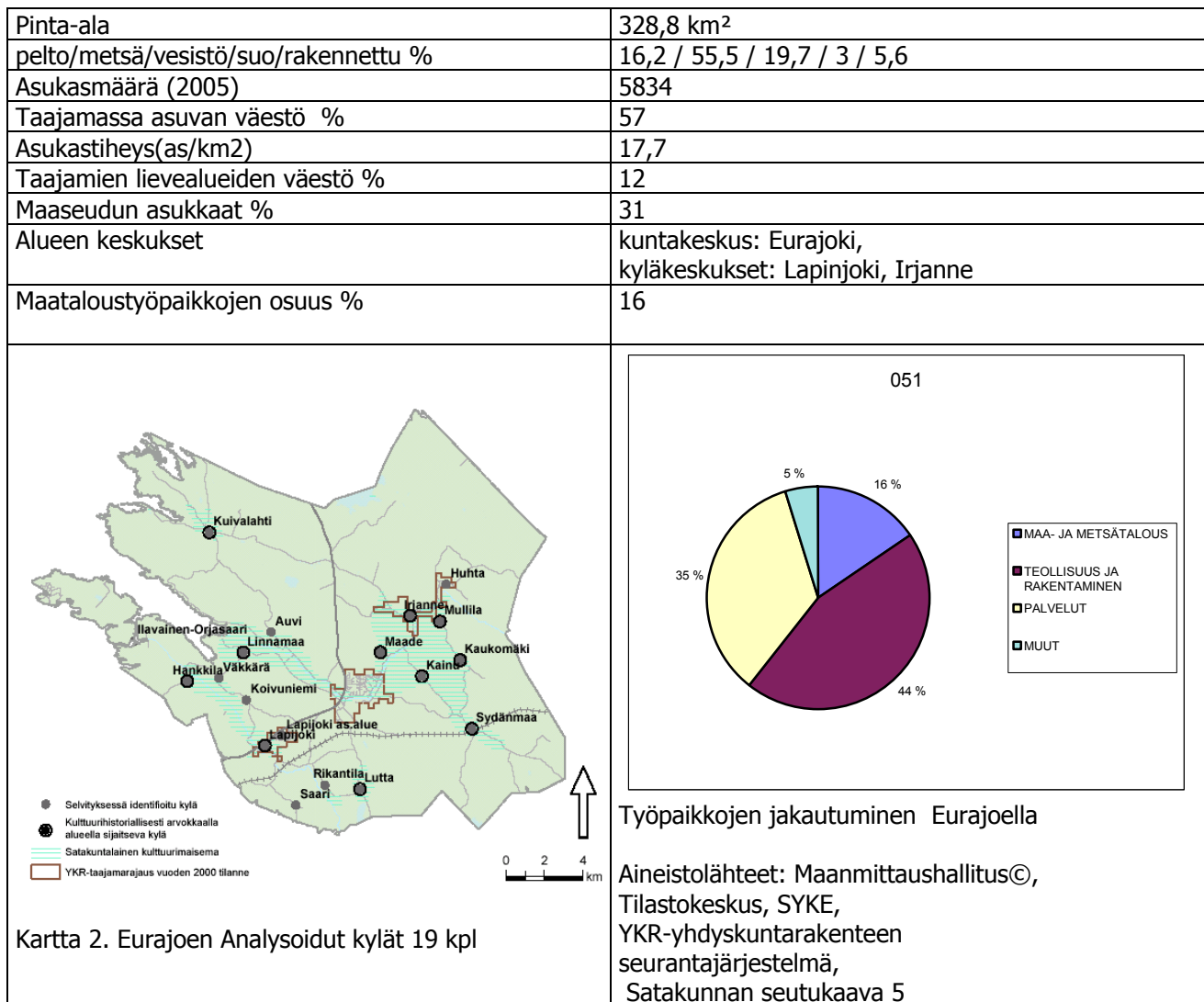
AT = kyläalue

- " -

5.2 Eurajoki

Eurajoen kunta on luokiteltu kaupungin läheisen maaseudun¹⁴ ja esikaupunkikunnaksi^{15, 16}. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Eurajoki on määritelty keskukseen nähden reuna-alueella sijaitseväksi ”kehittyvän maaseudun” kunnaksi (9/92 kuntaa)¹⁷, jonka taajama-aste on 57. Eurajoen elinkeinorakenteesta teollisten ja rakennusalan työpaikkojen osuus on 44 %, palvelujen osuus 35 % ja maatalouden piirissä oli 16 % työpaikkojen määrästä.¹⁸

Kunnan pinta-alasta on 55 % metsää, 16 % peltoa ja 3 % suota.¹⁹

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia ovat Eurajoki – Irjanne - Kaukomäki, Linnamaa - Vuojoki, Lapinjoki - Hankkila ja Rikantilan alueet.²⁰

¹⁴ Tilastokeskus, 2000

¹⁵ Viljanen, V., 2001

¹⁶ Viljanen, 2001

¹⁷ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

¹⁸ Tilastokeskus, SYKE, YKR-aineisto

¹⁹ Corine 2000

²⁰ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Kuivalahti ja Lutta. Mullila - Maade – Kainu - Sydänmaa Kaukomäen kylä, Kuivalahden kylä, Jaakolankulma - Kuivalahdensalmi ja Kaunissaari.²¹

5.2.1 Eurajoen kylät

Taajamaksi on määritelty Eurajoen keskusta ja Lapinjoen as. alue. Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Huhta, Irjanne, Mullila Lapinjoen kylä. Lievealueen kyliksi on määritelty kylät, jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta. Lievealueen kyliä (5 kpl) ovat Hankkila, Maade, Orjasaari, Saari ja Väkkärä. Varsinaisiksi maaseudun kyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät. Eurajoella niitä ovat (9 kpl) Auvi, Kainu, Kaukomäki, Koivuniemi, Kuivalahti, Linnamaa, Lutta, Rikantila ja Sydänmaa. Satakunnan seutukaavassa 5 on AT-kohdemarkinnalla määritelty kyläalueiksi Kuivalahti, Linnamaa, Irjanne ja Sydänmaa.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infrastruktuuri	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Auvi			potentiaalinen viemäroitävyys				maaseutukylä
	Eurajoki kk	A			*vm kulttuurimaisema			taajama
21	Hankkila				vm kulttuurimaisema			
3	Huhta		Esiopetus, ala-aste, kirjastoauto	potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	Taajamakylä
4	Ilavainen-Orjasaari		Kirjastoauto					
5	Irjanne	AT	Ryhmäpäiväkoti, posti	potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	Taajamakylä
6	Kainu				vm kulttuurimaisema			
7	Kaukomäki		Kirjastoauto	potentiaalinen viemäroitävyys	vm kulttuurimaisema			
8	Koivuniemi							
9	Kuivalahti	AT	Ryhmäpäiväkoti, esiopetus, ala-aste, kirjastoauto		mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa		
10	Lapinjoki		Esiopetus, ala-aste,	viemärointi	Oikeusvaikutukseton	Kylätoiminta		Taajamakylä

²¹ Satakunnan seutukaava 5,2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra struktuuuri	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämisen hankkeet	Kylätyyppi
			kauppa, posti, kirjastoauto		yleiskaava; vm kulttuurimaisema			
11	Lapijoki as.alue	A		viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava			Taajamakylä
12	Linnamaa	AT	Esiopetus. ala-aste, kirjastoauto	poten- tiaalinen viemärointi- tävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava vm kulttuurimaisema	Kylätoimintaa		
13	Lutta		Ala-aste		**mm kult- tuuri- ympä- ristö			
14	Maade			poten- tiaalinen viemärointi- tävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava; vm kulttuurimaisema	Kylätoimintaa		
15	Mullila			poten- tiaalinen viemärointi- tävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava, vm kulttuuri- ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		Taajamakylä
16	Rikantila				vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys		
17	Saari							
18	Sydänmaa	AT	Kirjastoauto	poten- tiaalinen viemärointi- tävyys	vm kulttuurimaisema			
19	Väkkärä							

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

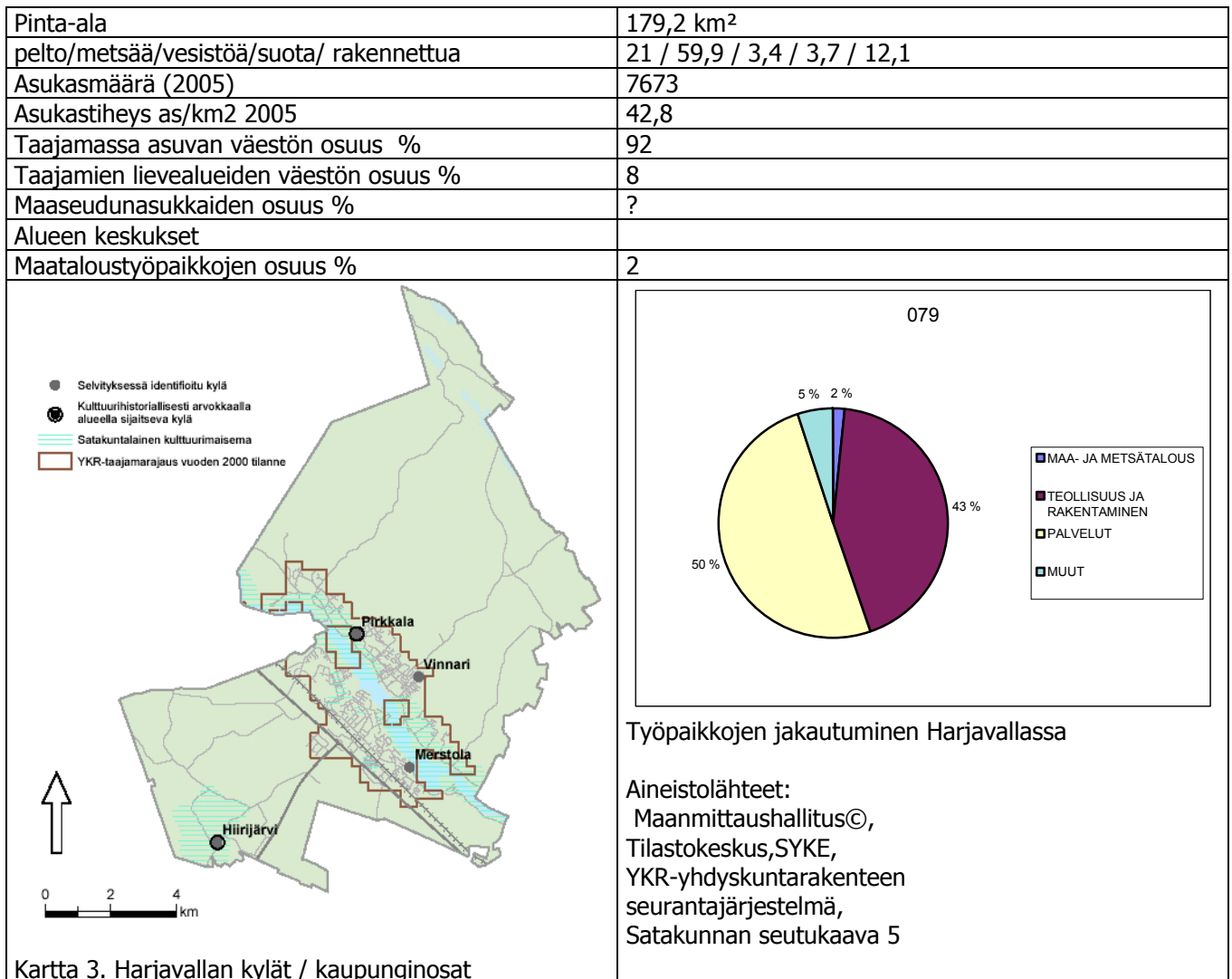
AT = kyläalue

- " -

5.3 Harjavalta

Harjavalta on luokiteltu ydinmaaseudun²² ja kaupunkikeskuskunnaksi²³. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Harjavalta on ”vanha teollisuuskeskus” (3/33 kuntaa)²⁴, jonka taajama-aste on 92 ja asukastiheys 43 as/km². Työpaikoista 50 % on palvelujen alalla ja 43 % teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla. Maataloustyöpaikkojen osuus on vain 2 %.

Kunnan pinta-alasta on metsää lähes 60 % ja peltoa 21 %. Vaikuttavimpia kunnan maisemakuvan tekijöitä ovat Kokemäenjoki, joen eteläpuolinen harjuaalue sekä keskustan suurimittakaavainen teollisuusalue.

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia Harjavallassa ovat Kokemäenjoen kulttuurimaisema välillä Vinnare-Vareksela-Havinki-Ylinen ja välillä Lammainen-Pirilä-Pirkkala-Torttila, Hiirijärven kylä sekä keskiaikainen Huovintie.²⁵

²² Tilastokeskus, 2000

²³ Viljanen, V., 2001

²⁴ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

²⁵ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Koulukeskus, Harjavallan sairaalan alue sekä Outokummun ja Kemiran asuntoalueet.²⁶

5.3.1 Harjavallan kylät ja kaupunginosat

Harjavallan kaupungin keskusta-alueen kylät ovat tiivistyneet kaupunginosiksi Pirkkala, Vinnari ja Merstola. Hiirijärvi on luonteeltaan maaseutukylä. Satakunnan seutukaavassa 5 ei Harjavallan kaupungin alueella ole AT-kohdemarkinnalla määriteltyä kylää.

	Kylän/kaupungin osan nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Alue/kylätyyppi
1	Merstola	A	Kauppa	viemäröinti	Oikeusvaikutteinen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		kaupunginosa/ taajama
2	Vinnari	A		viemäröinti	Oikeusvaikutteinen yleiskaava	Kaupungin-osayhdistys		kaupunginosa/ taajama
3	Pirkkala	A	Ala-aste	viemäröinti	Oikeusvaikutteinen yleiskaava *vm kulttuurimaisema	Kylätoimintaa		kaupunginosa /taajama
4	Hiirijärvi	AT	Ala-aste	potentiaalinen viemärötävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava, *vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue

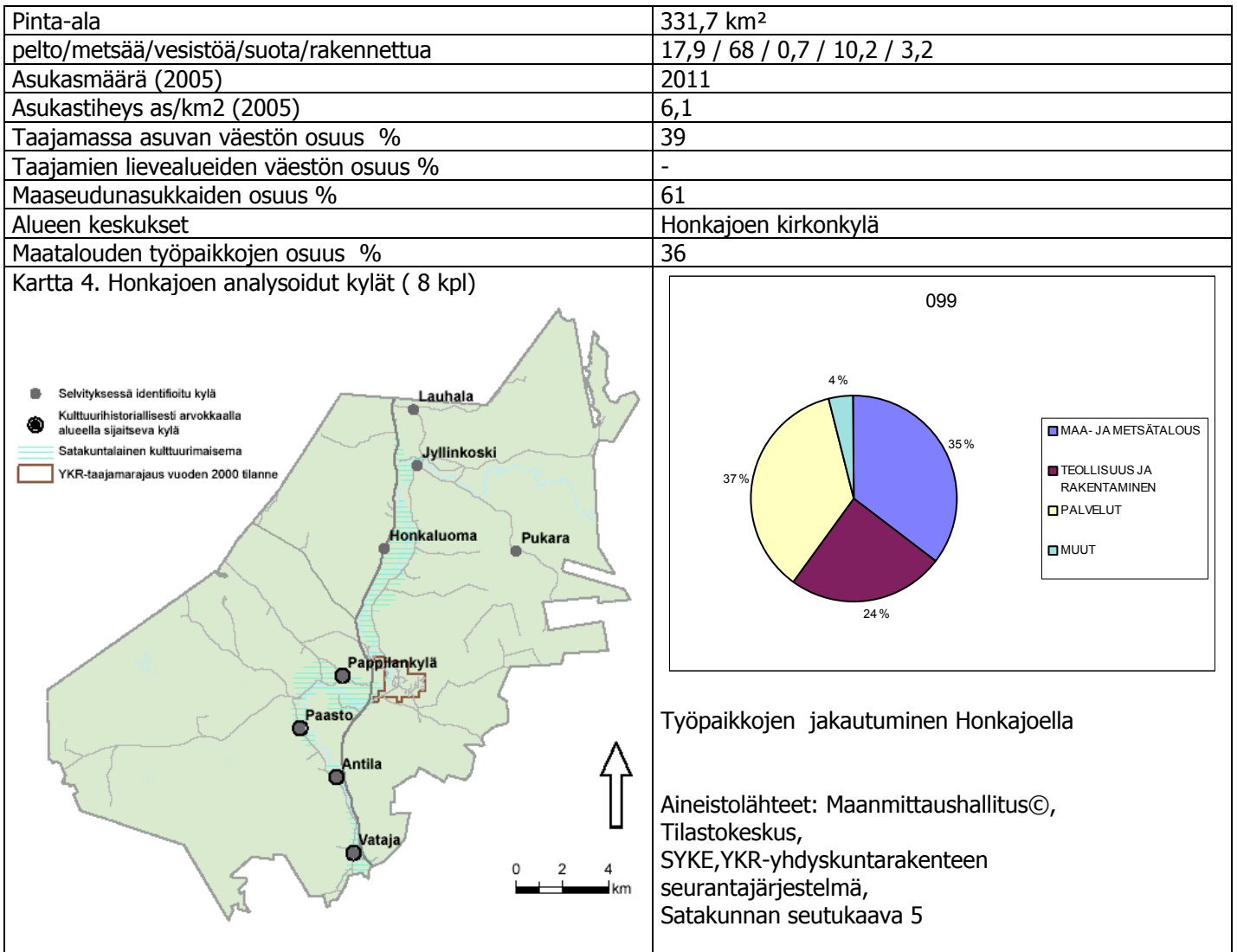
AT = kyläalue

²⁶ Satakunnan seutukaava 5 , 2001 ja Putkonen, 2005

5.4 Honkajoki

Honkajoki on luokiteltu ydinmaaseudun²⁷ ja syrjäisen maaseudun alkutuotantokunnaksi²⁸. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppejä koskevan tutkimuksen mukaan Honkajoki on keskusten reuna-alueen, "maaseudun pienkunta" (6/81kuntaa)²⁹, jonka taajama-aste on 39 % ja asukastiheys 6 as/km². Työpaikoista 37 % on palvelujen aloilla ja 35 % teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla. Maataloustyöpaikkojen osuus on 24 %.

Kunnan pinta-alasta on metsää 68 %, peltoa 18 % ja suota 10 %. Honkajoen kunnan alueen maisemakuvaan vaikuttavat keskeisesti laajat suot, somerokankaat ja kaksi jokea: Karvianjoki ja Kodesjoki.

Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema Honkajoella on Karvianjoen laakso.³⁰

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Pappilankylä, Rakennuskoski-Jyllinkoski, Paastonkylän alue, Pitkäkosken alue ja Vatajankylän alue.³¹

²⁷ Tilastokeskus, 2005

²⁸ Viljanen, V. 2001

²⁹ Martikainen ja Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

³⁰ Museovirasto ja ympäristöministeriö 1998

³¹ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.4.1 Honkajoen kylät

Honkajoen kirkonkylän ulkopuoliset kylät Lauhala, Jyllinkoski, Honkaluoma, Pukara, Pappilankylä, Paasto, Antila ja Vataja on YKR2000-aineiston perusteella määritelty maaseutukyliksi. Satakunnan seutukaavassa 5 on AT-kohdemerkinnällä määritelty kyläalueiksi Lauhala ja Vataja. Potentiaalisesti viemäroitäviksi on arvioitu Antila, Honkaluoma, Jyllinkoski, Paasto, Pappilankylä ja Vataja

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- struktuu- ri	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittäm- ishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Antila		Ala-aste, kirjasto	potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava, **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
2	Honkaluoma			potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava *vm kulttuurimaisema			maaseutukylä
3	Jyllinkoski		Ala-aste	potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
4	Lauhala	AT			Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava			maaseutukylä
5	Paasto			potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
6	Pappilankylä		Ala-aste, kauppa	potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa		maaseutukylä
7	Pukara					Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
8	Vataja	AT		potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

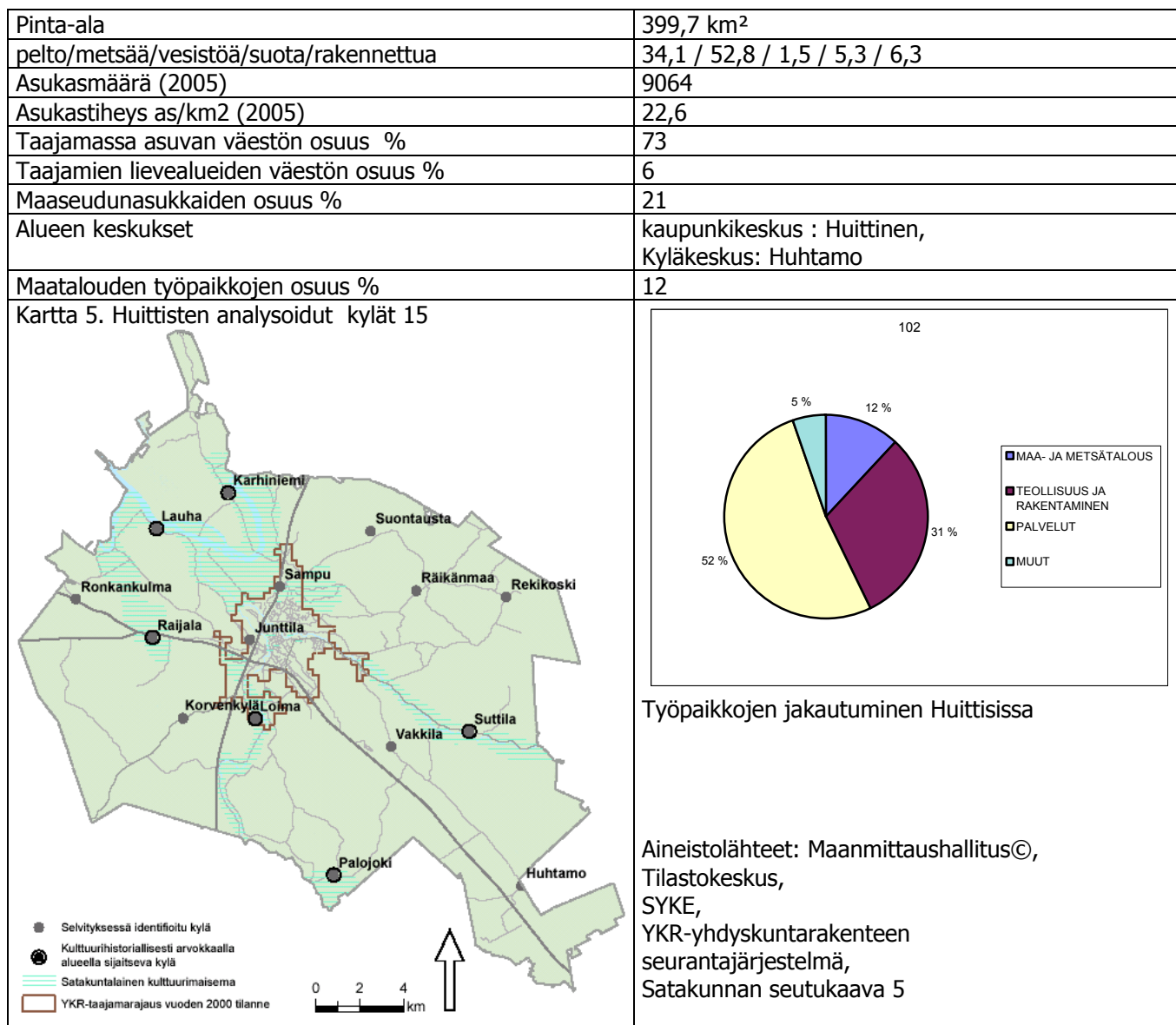
AT = kyläalue

- " -

5.5 Huittinen

Huittinen on luokiteltu ydinmaaseudun³² ja maaseudun kaupunkimaiseksi palvelukeskuskunnaksi³³. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Huittinen on määritelty keskusten reuna-alueen ”kehittyvän maaseudun” kunnaksi (9/92 kuntaa)³⁴, jonka taajama-aste on 72,³⁵ ja asukastiheys 23 as/km². Huittisten kaupungin työpaikoista 52 % on palvelujen toimialoilta, 31 % teollisuuden ja rakentamisen sekä 12 % maatalouden toimialoilla.

Kunnan pinta-alasta on 53 % metsää, 34 % peltoa ja 5 % suota.³⁶ Alueen vallitseva maisemakuva on laaja Kokemäenjoen viljelylaakso, jota reunustavat metsäiset kummut.

³² Tilastokeskus2005

³³ Viljanen, V. 2001

³⁴ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

³⁵ Tilastokeskus 2001

³⁶ Corine-maankäyttöluokat

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisema-alueita Huittisissa ovat Kokemäenjoen ja Loimijoen kulttuurimaisemat, Loimijokivarren asutus- ja viljelymaisema, Raijalan kylä ja kulttuurimaisema.³⁷ Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Lauhan kulttuurimaisema sekä Punkalaitumenjoen kulttuurimaisema välillä Hirvelä - Riesola - Rieskala - Hurula - Hakuni - Suttala Lauhan , Palojoen ja Suttilan tienoot.³⁸

5.5.1 Huittisten kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Junttila, Loima ja Sampu. Varsinaisiksi maaseudun kyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Huhtamo, Raijala, Palojoki, Räikänmaa, Rekikoski, Lauha, Suttala, Karhiniemi, Vakkila, Ronkankulma, Korvenkylä ja Suontausta. Satakunnan seutukaavassa 5 on AT- merkinnällä osoitettu viisi kylää: Rekikoski, Huhtamo, Palojoki ja Loima.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Huhtamo	AT	Ala-aste, kauppa, kauppa-auto, pankki, posti, kirjasto-auto		Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		maa-seutukylä
2	Junttila		Kirjasto-auto	viemäröinti	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		taajamakylä
3	Karhiniemi		Kirjasto-auto	potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maa-seutukylä
4	Korvenkylä				Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maa-seutukylä
5	Lauha		Kirjasto		Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava; **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maa-seutukylä
6	Loima	AT	Ala-aste, kirjasto-auto	potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava; vm kulttuuri-maisema			taajamakylä
8	Raijala			potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava; vm kulttuuri-maisema	Kylätoiminta		
9	Rekikoski	AT	Kirjasto-auto		Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		maa-seutukylä

³⁷ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

³⁸ Satakunnan seutukaava, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- strukturi	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä- tyyppi
10	Ronkan- kulma				Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Kylätoiminta		maa- seutu- kylä
11	Räikän- maa				Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		maa- seutu- kylä
12	Sampu		Ala-aste, kirjasto- auto	viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama- kylä
13	Suon- tausta				Oikeus- vaikutukseton yleiskaava			maa- seutu- kylä
14	Suttila	AT	Kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava; mm kulttuuri- ympäristö	Kylätoimintaa		maa- seutu- kylä
15	Vakkila				Oikeus- vaikutukseton yleiskaava			maa- seutu- kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

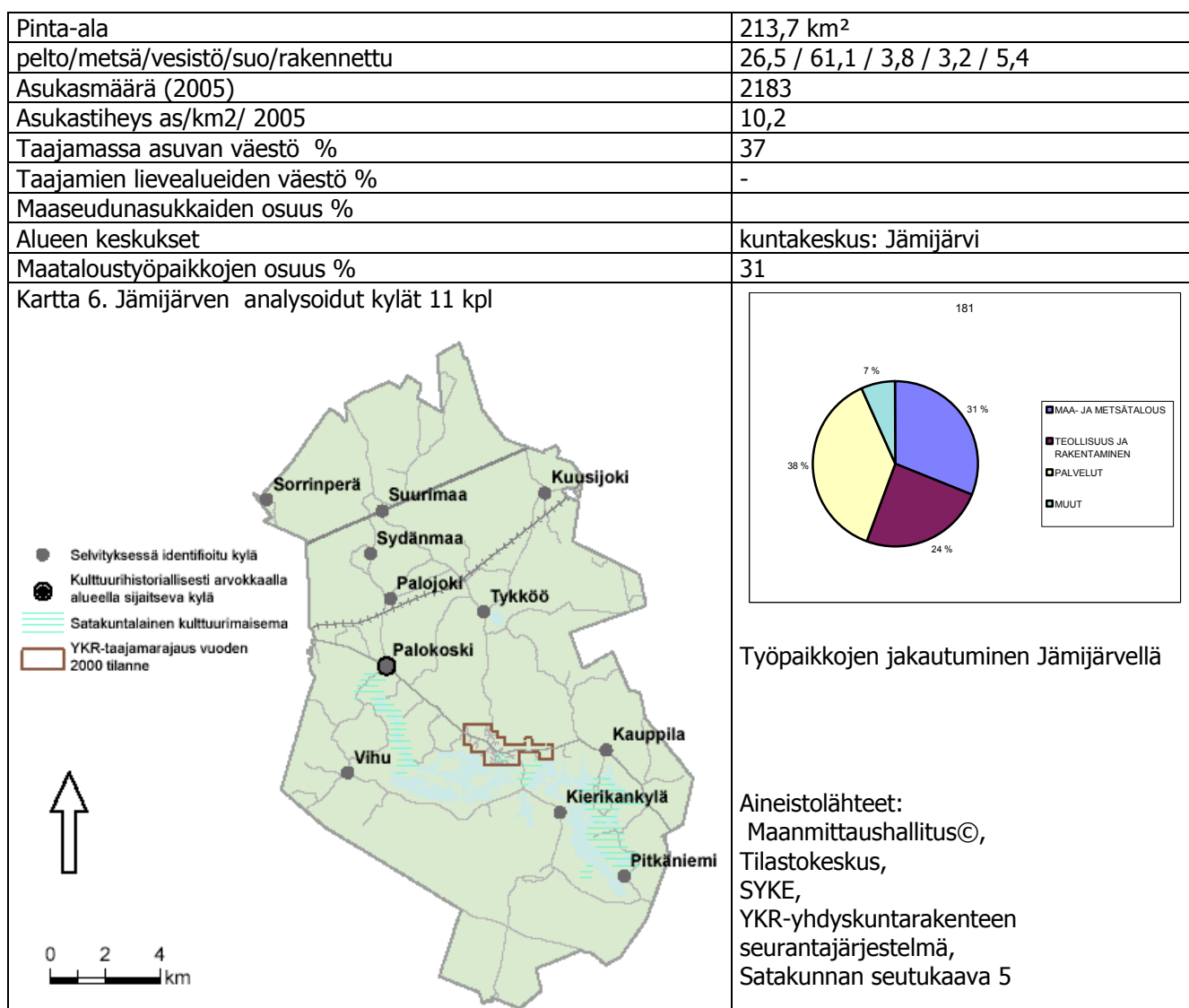
AT = kyläalue

- " -

5.6 Jämijärvi

Jämijärvi on luokiteltu ydinmaaseudun³⁹ ja alkutuotantokunnaksi⁴⁰. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Jämijärvi on määritelty keskusten reuna-alueen "maaseudun pienkunnaksi" (6/81 kuntaa)⁴¹, jonka taajama-aste on 36,5 ja asukastiheys 10,6 as/km². Kunnan työpaikoista 31 % on maa- ja metsätalouden toimialoilla ja palveluissa 38 %.

Kunnan pinta-alasta on 61 % metsää, 26 % peltoa ja suota n.3 %. Kunnan maisemakuvassa esiin nousevat Hämeenkaan harju, hiekkakankaat ja Jämijärvi.

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia ovat Jämijärven kirkon ympäristö ja Hämeenkaan-Pohjankankaan / Kyrönkankaan tie.⁴²

³⁹ Tilastokeskus, 2002

⁴⁰ Viljanen, V, 2001

⁴¹ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

⁴² Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Kauppilan kylä, Palokoski – Majanlahti – Palolahti –järvenranta-asutus ja Kontti – Pitkälahden järvenranta-asutus.⁴³

5.6.1 Jämijärven kylät

Varsinaisiksi maaseudun kyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Jämijärvellä kaikki analysoidut kylät. Satakunnan seutukaavassa 4 on AT-merkinnällä osoitettu Suurimaan, Palokosken, Vihun ja Kauppilan kylät.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Kauppila (Kontti ?)	AT		potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuriympäristö			maa-seutukylä
2	Kierikan-kylä		Ala-aste, kirjasto-auto					maa-seutukylä
3	Kuusijoki							maa-seutukylä
4	Palojoki							maa-seutukylä
5	Palokoski	AT	Ala-aste	potentiaalinen viemäritävyys	mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maa-seutukylä
6	Pitkäniemi				mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maa-seutukylä
7	Sorin-perä							maa-seutukylä
8	Suurimaa	AT	Ala-aste, kauppa, sivu-kirjasto			Rekisteröity kyläyhdistys	X	maa-seutukylä
9	Sydänmaa							maa-seutukylä
10	Tykköo		Esiopetus, ala-aste, kauppa			Rekisteröity kyläyhdistys	X	maa-seutukylä
11	Vihu	AT		potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri maisema /historiallinen tie	Rekisteröity kyläyhdistys	X	maa-seutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue

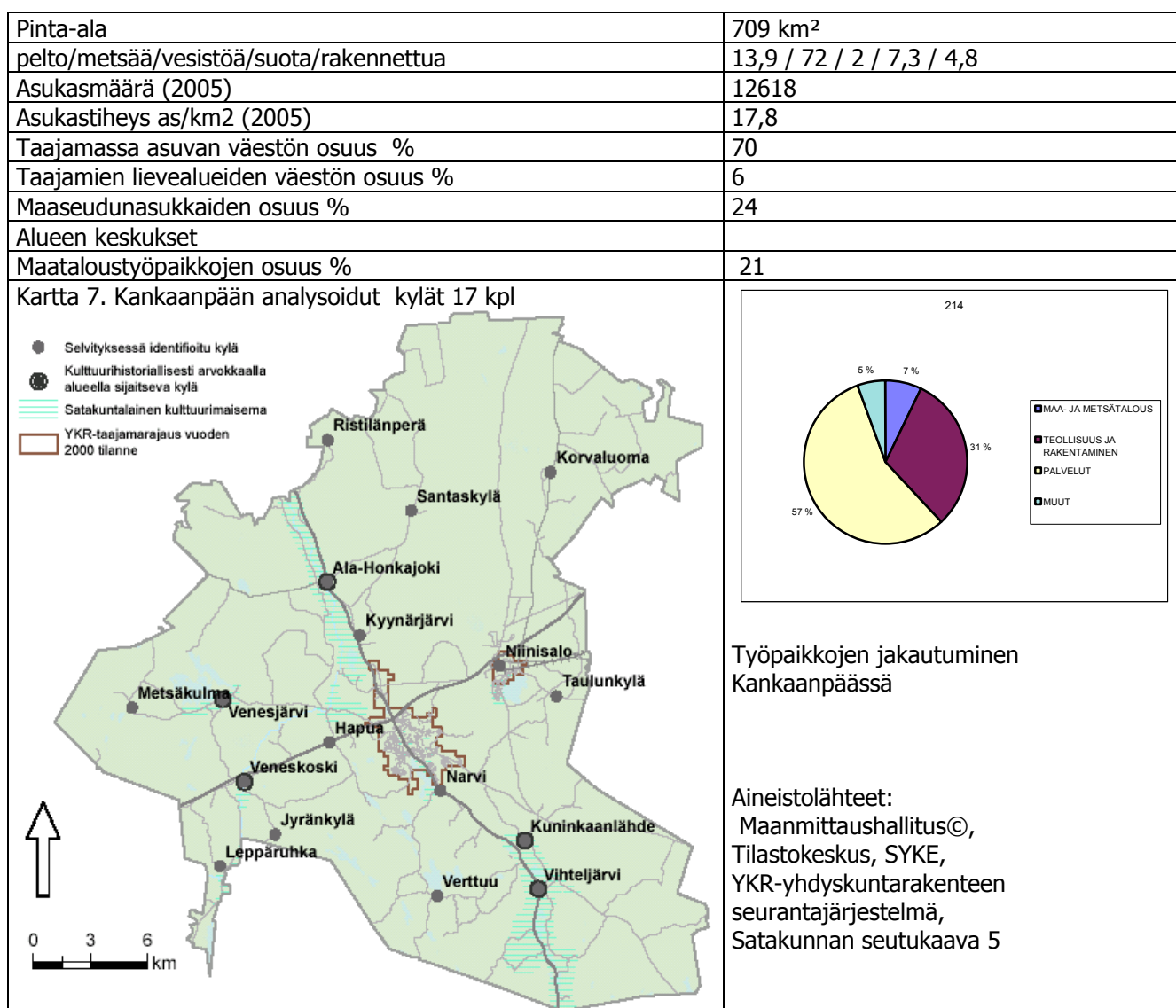
- " -

⁴³ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen 2005

5.7 Kankaanpää

Kankaanpää on luokiteltu ydinmaaseudun⁴⁴ ja kaupunkimaiseksi palvelukeskuskunnaksi⁴⁵. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Kankaanpää on maakunnan reuna-alueen "kehittyvän maaseudun" kunta (9/92 kuntaa)⁴⁶, jonka taajama-aste on 70 ja asukastiheys 18 as/km². Kunnan työpaikoista 57,5 on palvelujen toimialoilla, 31 % teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla ja maatalouden piirissä vain 7 %.

Kunnan pinta-alasta on 72 % metsää, 14 % peltoa ja suota n.7 %. Kankaanpään keskiosan maisemakuvaa hallitsee Karvianjoen laakso, monine sivuhaaroineen. Alueen korkeimmat maasatokohdat sijaitsevat Pohjankankaan ja Hämeenkanan harjualueilla.

⁴⁴ Tilastokeskus, 2002

⁴⁵ Viljanen, V. 2001

⁴⁶ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia ovat Kankaanpään kirkon ja Alakylän kulttuurimaisema, Vihteljärven kulttuurimaisema, Karvianjoen kulttuurimaisema /Kyynärjärvi sekä Hämeen-
kankaan – Pohjankankaan historiallinen tie / Kyrönkankaan tie.⁴⁷

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Hapuan mäbiasutus, Leppäruhkan, Venesjärven ja Veneskosken kylät, Niinisalon varuskunta-alue ja varuskunnan asuntoalueet, Reima Oy, Rautatieaseman alue, Mettälänkankaan asuntoalue, Justeerin asuntoalue, Myllymäen omakotialue Tupavainion asuntoalue, Vanha-Narvi.⁴⁸

5.7.1 Kankaanpään kylät

Taajamakyläksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Niinisalo. Lievealueenkyläksi on määritelty kylät, jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta. Lievealueen kylä ovat Hapua, Kyynärjärvi ja Narvi. Varsinaiseksi maaseudun kyläksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Ala-Honkajoki, Jyränkylä, Korvaluoma, Kuninkaankäähde, Leppäruhka, Metsäkulma, Ristilänperä, Santaskylä, Taulun kylä ja Venesjärvi.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Ala-Honkajoki	AT	Ala-aste, kauppa, kauppa-auto, pankki, posti, kirjastoauto	kantatie 44	*vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma X	maaseutukylä
2	Hapua	AT	Ala-aste, kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys, vt 23	**mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa		lievealuekylä
3	Jyränkylä		Kirjastoauto			Kylätoimintaa		maaseutukylä
4	Korvaluoma	AT				Kylätoimintaa		maaseutukylä
5	Kuninkaankäähde			potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutteinen yleiskaava; vm kulttuurimaisema/ historiallinen tie			maaseutukylä
6	Kyynärjärvi		Ala-aste, kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys; kantatie 54	vm kulttuurimaisema	Kylätoimintaa		lievealuekylä
7	Leppäruhka		Kirjastoauto					maaseutukylä
8	Metsäkulma							maaseutukylä
9	Narvi		Ala-aste, kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		lievealuekylä
10	Niinisalo		Ala-aste,	viemäritävyys	Oikeus-	Rekisteröity		taajama-

⁴⁷ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁴⁸ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
			kauppa, posti, kirjasto-auto	vt 23	vaikutukseton yleiskaava	kyläyhdistys		kylä
11	Ristilän-perä							maaseutukylä
12	Santas-kylä		Kirjastoauto			Kylä-toimintaa		maaseutukylä
13	Taulunkylä			potentiaalinen viemäritävyys				maaseutukylä
14	Venesjärvi	AT	Ryhmäpäivä-koti, esi-opetus, ala-aste, kauppa, posti, kirjasto-auto	viemärinti	Oikeus-vaikutteinen yleiskaava; mm kulttuuri-ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
15	Veneskoski	AT	Ala-aste, Kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys; vt 23	mm kulttuuri-ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
16	Verttuu							maaseutukylä
17	Vihteljärvi		Ala-aste, kauppa, posti, kirjastoauto	potentiaalinen viemäritävyys; kantatie 54	Oikeus-vaikutteinen yleiskaava; vm kulttuuri-maisema			maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

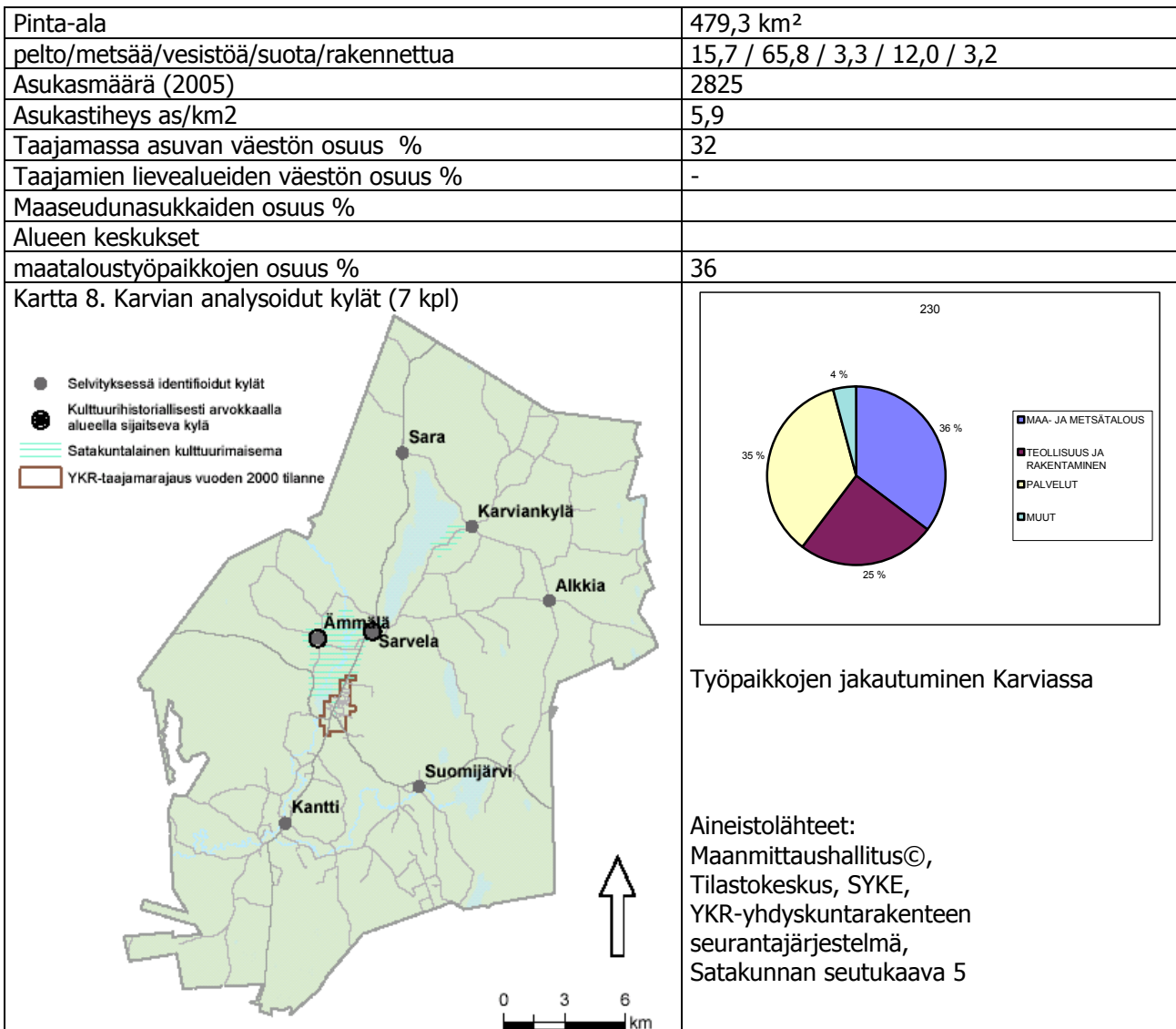
AT = kyläalue

- " -

5.8 Karvia

Karvia on luokiteltu harvaan asutun maaseudun⁴⁹ ja alkutuotannon kunnaksi⁵⁰. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Karvia on määritelty maakunnan reuna-alueen "maaseudun pienkunnaksi" (6/81 kuntaa)⁵¹, jonka taajama-aste on 32 ja asukastiheys 6as/km². Kunnan työpaikoista 36 % on maatalouden toimialoilla, palveluissa 35 ja teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla 25 %.

Kunnan pinta-alasta on 66 % metsää, 16 % peltoa ja suota n.12 %. Kuntakuvan tärkein tekijä on Karvianjoki järvineen ja sivuhaaroineen: Nummijoki ja Suomijoki.

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia Karviassa ovat Karvian kirkko ympäristöineen, Kirkkojärven viljelyaukea, Karvian kylä, Pohjankankaan historiallinen tie ja Kyrön skanssi.⁵² Maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi on määritelty Kantin saha- ja myllyalue.⁵³

⁴⁹ Tilastokeskus, 2002

⁵⁰ Viljanen, V. 2001

⁵¹ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

⁵² Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁵³ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.8.1 Karvian kylät

Karvian kaikki , kirkonkylän taajaman ulkopuoliset kylät ovat varsinaisia maaseutukylä. Sara lähi-alueineen muodostaa pitkän nauhamaisen kylän peruspalveluineen, Sarvela ja Kantti yhdistyvät kirkonkylän nauharakenteeseen. Karvian kylä, Alkkia ja Suomijärvi ovat pistemäisiä ryväs-kylä edel-lisiin tienvarsi-asutuskyläin verrattuna.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- strukturi	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä- tyyppi
1	Alkkia	AT		Potentiaalinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutukylä
2	Kantti	AT	Ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutukylä
3	Karviankylä	AT	Kauppa, posti	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
4	Sara	AT	Ryhmäpäiväkot, esiopetusala-aste, kauppa, posti	Potentiaalinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutukylä, palvelukylä
5	Sarvela	AT	Ala-aste, kauppa, sivukirjasto	Potentiaalinen viemäritävyys		Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä, palvelukylä
6	Suomijärvi	AT				Kylätoimintaa		maaseutukylä
7	Ämmälä			Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava, vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

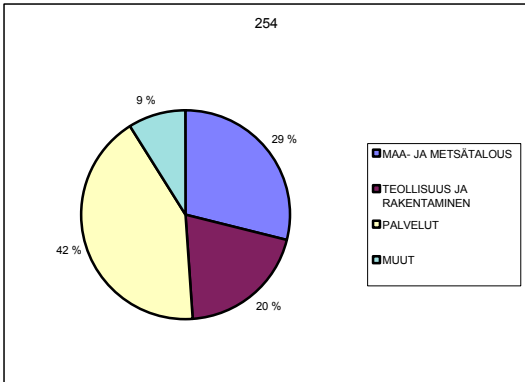
AT = kyläalue

- " -

5.9 Kiikoinen

Kiikoinen on luokiteltu ydinmaaseudun⁵⁴ ja alkutuotannon kunnaksi⁵⁵. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Kiikoinen on määritelty keskusten reuna-alueen "maaseudun pienkunnaksi" (6/81 kuntaa)⁵⁶, jonka taajama-aste on 26 ja asukastiheys 11 as/km². Kiikoisten kunnan työpaikoista 29 % on maatalouden toimialoilla, 42 % palveluissa ja 20 % teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla.

Kunnan pinta-alasta on 67 % metsää, 21% peltoa ja suota n.2%. Kunnan maisemakuva perustekijöitä ovat tasaiset kangasmaastot ja Kiikoistenjärven viljelyalueet.

Pinta-ala	115,4 km ²
pelto/metsää/vesistöä/suota/rakennettua	21,3 / 67,3 / 4,2 / 2,1 / 5,2
Asukasmäärä (2005)	1291
Asukastiheys as/km ²	11,2
Taajamassa asuvan väestön osuus %	26
Taajamien lievealueiden väestön osuus %	-
Maaseudunasukkaiden osuus %	
Alueen keskukset	Kiikoinen
Maatalouden työpaikkojen osuus %	29
Kartta 9. Kiikoisten analysoidut kylät (7 kpl)	 Työpaikkojen jakautuminen Kiikoisissa Aineistolähteet: Maanmittaushallitus©, Tilastokeskus, SYKE, YKR-yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä, Satakunnan seutukaava 5

⁵⁴ Tilastokeskus, 2002

⁵⁵ Viljanen, V. 2001

⁵⁶ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

Kiikoisten maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Raudun ja Jaaran kylien tienoot sekä Tervahaudan alue.⁵⁷

5.9.1 Kiikoisten kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Jaaran kylä. Varsinaiseksi maaseutukyläksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Jylhämaa, Kuorsumaa, Myöntee, Nevanperä, Rautu ja Tervahauta.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infrastrukturi	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Jaara		Kauppa, pankki	viemärointi	Oikeusvaikutteinen yleiskaava; **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	taajamakylä
2	Jylhämaa							maaseutukylä
3	Kuorsumaa			Potentiaalinen viemärointävyys		Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
4	Myöntee					Kylätoimintaa		maaseutukylä
5	Nevanperä			Potentiaalinen viemärointävyys				maaseutukylä
6	Rautu				mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa		maaseutukylä
7	Tervahauta		Kauppa, pankki, posti	viemärointi	Oikeusvaikutteinen yleiskaava; mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä / palvelukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue

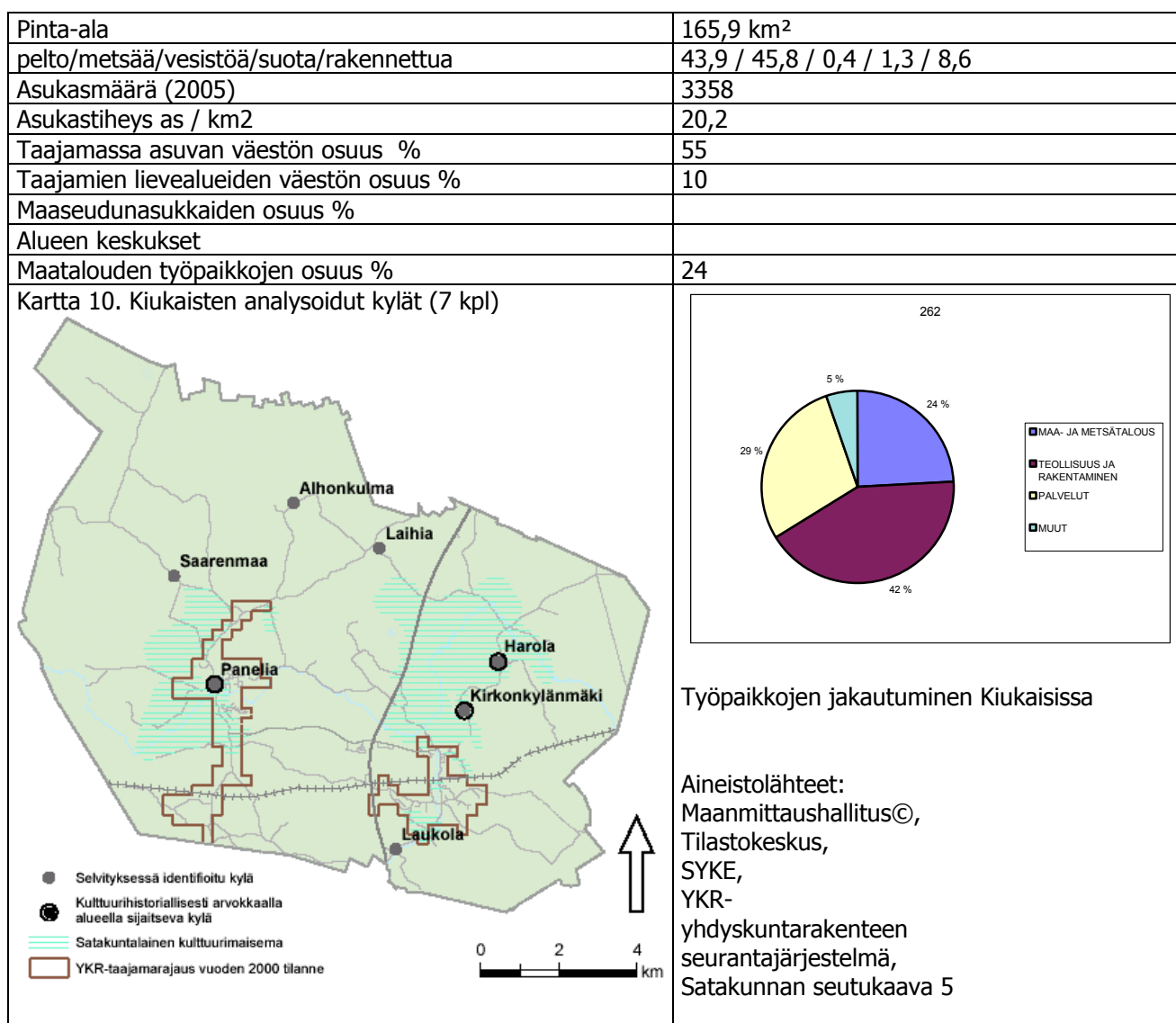
- " -

⁵⁷ Pirkanmaan seutukaava 3, ____ ja Putkonen, 2005

5.10 Kiukainen

Kiukainen on luokiteltu ydinmaaseudun⁵⁸ ja alkutuotannon kunnaksi⁵⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Kiukainen on määritelty keskusten reuna-alueella sijaitseväksi ”kehittyväksi maaseutukunnaksi” (9/92 kuntaa)⁶⁰, jonka taajama-aste on 55 ja asukastiheys 20 as/km². Kunnan työpaikoista kuitenkin on 42 % teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla, 29 % palveluissa ja 24 % maatalouden parissa.

Kunnan pinta-alasta on 46 % metsää, 44 % peltoa ja suota n.1%. Kunnan maisemakuvassa vaikuttavimmat tekijät ovat Eurajoen ja Köyliönjoen viljelylaaksot, Vaaniin ja Panelian väliset moreeniselänteet sekä Laihianjärvi.

⁵⁸ Tilastokeskus, 2002

⁵⁹ Viljanen, V. 2001

⁶⁰ Martikainen & Helin, 2005 (kunta Satakunnassa/kunta Suomessa)

Kiukaisten valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurimaisemia ovat Eurakoski – Kiukaistenkylä – Köyläpolvi – Laihia –Harolan alue, Köyliönjoki – Eurajoki – alue: Panelian kirkonseutu, Panelian ja Haavon kulttuurimaisemat.⁶¹

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat Kiukaisten kirkkoympäristö, Satanahka Oy:n tehdasalue, Eurakoski, Mäkelän kylä, Iso-Jaakkola / Panelia, , Saarenmaan alue.⁶²

5.10.1 Kiukaisten kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Panelia. Varsinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Alhonkulma, Harola, Kirkon-kylänmäki, Laihia, Laukola ja Saarenmaa.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infrastrukturi	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Alhonkulma							maaseutukylä
2	Harola	AT	Ryhmä-päiväkot, Esiopetus	Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava *vm kulttuurimaisema	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
3	Kirkon-kylänmäki			Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava *vm kulttuurimaisema			maaseutukylä
4	Laihia	AT			*vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
5	Laukola				Oikeus-vaikutukseton yleiskaava	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
6	Panelia	AT	Kirjasto, Päiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, pankki, posti	viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		Taajamakylä, palvelukylä
7	Saarenmaa	AT		Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuriympäristö			maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue - " -

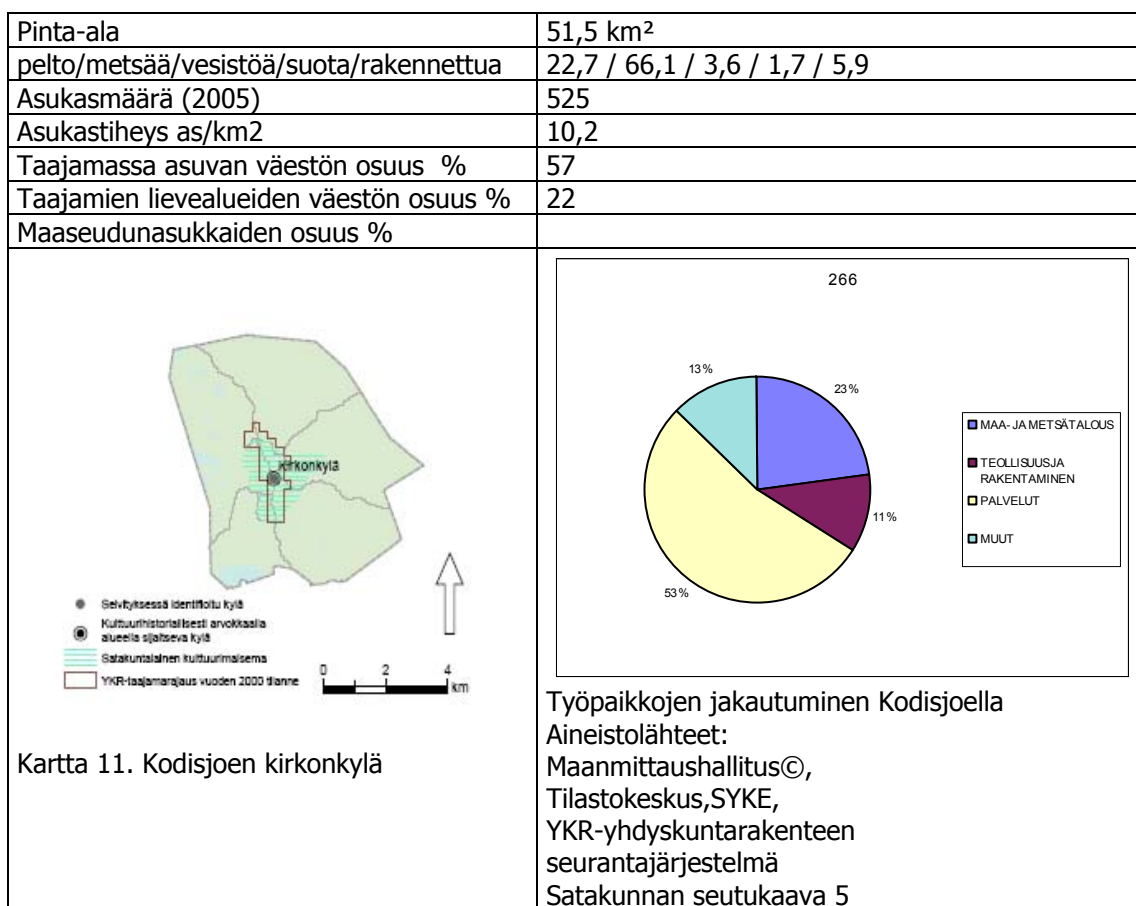
⁶¹ Museovirasto – Ympäristöministeriö, 1998

⁶² Satakunnan seutukaava, 2001 ja Putkonen, 2005

5.11 Kodisjoki

Kodisjoki on luokiteltu ydinmaaseudun⁶³ ja esikaupunkikunnaksi⁶⁴. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Kodisjoki on määritelty keskusten reuna-alueella sijaitseväksi (ainoana Satakunnassa) "rannikon kehittyväksi maaseutukunnaksi" (1/46 kuntaa)⁶⁵, jonka taajama-aste on 57 ja asukastiheys 10 as/km². Kunnan elinkeinorakenteesta 53 % työpaikoista on palveluissa, 11 % teollisuudessa ja rakentamisessa ja 23 % maatalouden toimialoilla.

Kunnan pinta-alasta on 66 % metsää, 23 % peltoa ja suota n.2 %. Kunnan maisemakuvassa keskeinen tekijä on Kodisjoki, pienet järvet ja kuivat kangasmetsät. Kirkonkylä ja sen viljelyalueet on rakentunut Kodisjoenlaakson savikkoalueelle.

Kodisjoen kirkonkylä on arvioitu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurimaisema-alueeksi.⁶⁶

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Kirkonkylä		Kirjasto, esiopetus, ala-aste		Oikeus-vaikutteinen yleiskaava *vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		Taajama-kylä, palvelukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

⁶³ Tilastokeskus, 2002

⁶⁴ Viljanen, V. 2001

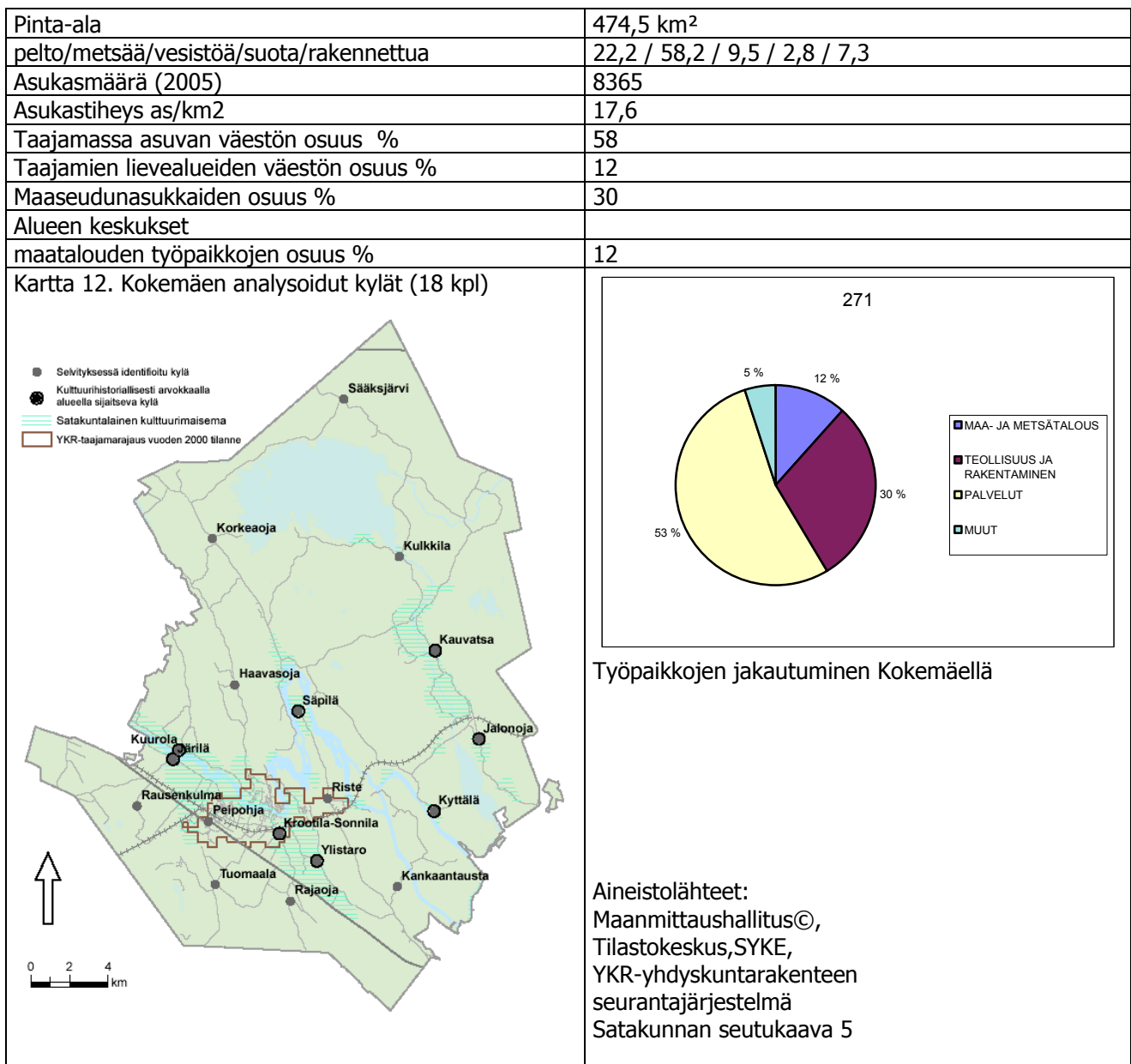
⁶⁵ Martikainen & Helin, 2005 (kunta Satakunnassa/kunta Suomessa)

⁶⁶ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

5.12 Kokemäki

Kokemäki on luokiteltu ydinmaaseudun⁶⁷ ja kaupunkimaiseksi palvelukeskuskunnaksi⁶⁸. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Kokemäki on määritelty keskusten reuna-alueella sijaitseväksi "kehittyvän maaseudun" kunnaksi (9/92 kuntaa)⁶⁹, jonka taajama-aste on 58 ja asukastiheys 18 as/km². Kunnan elinkeinorakenteesta palvelujen osuus on 53 %, teollisuuden ja rakentamisen 30 % ja maatalouden työpaikkojen osuus on 12 %.

Kunnan pinta-alasta on 58 % metsää, 22 % peltoa ja suota n.3 %. Kokemäenjoenlaakson viljelymaisema on maisemakuvan päätekijä kunnan alueella. Sitä täydentävät Sääksjärvi, Pitkäjärvi ja Puurijärvi-Isosuon kansallispuiston suoalue.

⁶⁷ Tilastokeskus, 2002

⁶⁸ Viljanen, V. 2001

⁶⁹ Martikainen & Helin, 2005 (kunta Satakunnassa / kuntaa Suomessa)

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Kokemäellä ovat Kokemäenjoen kulttuurimaisema, (Kuurola –Ylistaro-Sonnila), Kokemäenkartanon kulttuurimaisema, Peipohjan rautatieaseman alue, Huovintie, Kokemäen kirkon ympäristö, Kauvatsanjoen – Puurijärven kulttuurimaisema (Työtilä – Jalonoja – Yttälä – Lievikoski – Sääkskoski).⁷⁰

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi luetaan Vanha Tulkila, ja Paistilan kylä, Hyyti, Kakkulainen, Krootilan kylä, Pyhänpöytä, Forsbyn Linnaluoto, Kyläkoski, Forsby Villiö-Orjapaasi kulttuuriympäristö, Peipohjan kulttuuriympäristö, Harolan Linnaluoto ja Pajasaari Raitio-Säpilä kulttuuriympäristö, Kynsikkälän kulttuuriympäristö, Vitikkalan kulttuuriympäristö, Vihatussaaren kulttuuriympäristö, Yttälän kylä/ Kauvatsa, Kauvatsanjoen kulttuuriympäristö välillä Rutuna-Lievikoski, Ahvenuksen kylä, Lievikosken kylä/Kauvatsa, Sääkskoski/ Kauvatsa, Kulkkilan kulttuuriympäristö, Kauvatsan asemanseutu, Jalonojan ja Työtilän kylien alueet.⁷¹

5.12.1 Kokemäen kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty Riste, Peipohja ja Krootila-Sonnila. Harjavallan lievealueelle sijoittuu Kokemäen kylistä Kuurola, Järilä ja Rausenkulma. alueesta. Var-sinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulko-puoliset kylät: Haavasoja, Jalonoja, Kankaan-tausta, Kauvatsa, Korkeaoja, Kulkkila, Kyttälä, Lievi-
kosken kylä/ Kauvatsa, Rajaoja, Säpilä, Sääksjärvi, Tuomaala, Työtilän kylä, Ylistaro ja Ytti-
lä/Kauvatsa

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- strukturi	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittäm- ishankkeet	Kylä- tyyppi
	Ahvenus				**mm kult- tuuri- ympäristö			
1	Haavasoja					Kylätoimintaa		maaseutu- kylä
2	Jalonoja	AT	Esiopetus, ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri- maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu- kylä
3	Järilä	AT		Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri- maisema	Kylätoimintaa		(Harjavallan) lievealueen kylä
4	Kankaan- tausta		Esiopetus			Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu- kylä
5	Kauvatsa	AT	Ryhmä- päiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, pankki, posti, sivukirjas- to	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri- maisema			maaseutu- kylä/ palvelu- kylä
6	Korkeaoja	AT	Ryhmä- päiväkot, esiopetus, ala-aste,			Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu- kylä/ palvelukylä

⁷⁰ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁷¹ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
			kauppa					
7	Krootila-Sonnila			Viemäröinti	mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
8	Kuurola	AT	Esiopetus, ala-aste	Potentiaallinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		(Harjavallan) lievealueen kylä
9	Kulkkila	AT	Kauppa	Potentiaallinen viemäritävyys	mm kulttuur-ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä
10	Kyttälä	AT			mm kulttuuri-ympäristö			maaseutu-kylä
	Lievikosken kylä/ Kau-vatsa				*vm kulttuuri-maisema			
11	Peipohja		Päiväkot, esiopetus, ala-aste	Viemäröinti	*vm kulttuuri-maisema			taajama-kylä
12	Rajaoja			Potentiaallinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
13	Rausen-kulma			Potentiaallinen viemäritävyys				(Harjavallan) lievealueen kylä
14	Riste		Esiopetus, ala-aste	Viemäröinti		Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
15	Säpilä			Potentiaallinen viemäritävyys	**mm kulttuuri-ympäristö			maaseutu-kylä
16	Sääksjärvi							maaseutu-kylä
17	Tuomaala		Esiopetus, ala-aste		Oikeus-vaikutteinen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä
	Työtilän kylä				*vm kulttuuri-maisema			
18	Ylistaro				*vm kulttuuri-maisema			maaseutu-kylä
	Yttälä/ Kauvatsa				*vm kulttuuri-maisema			

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö ** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

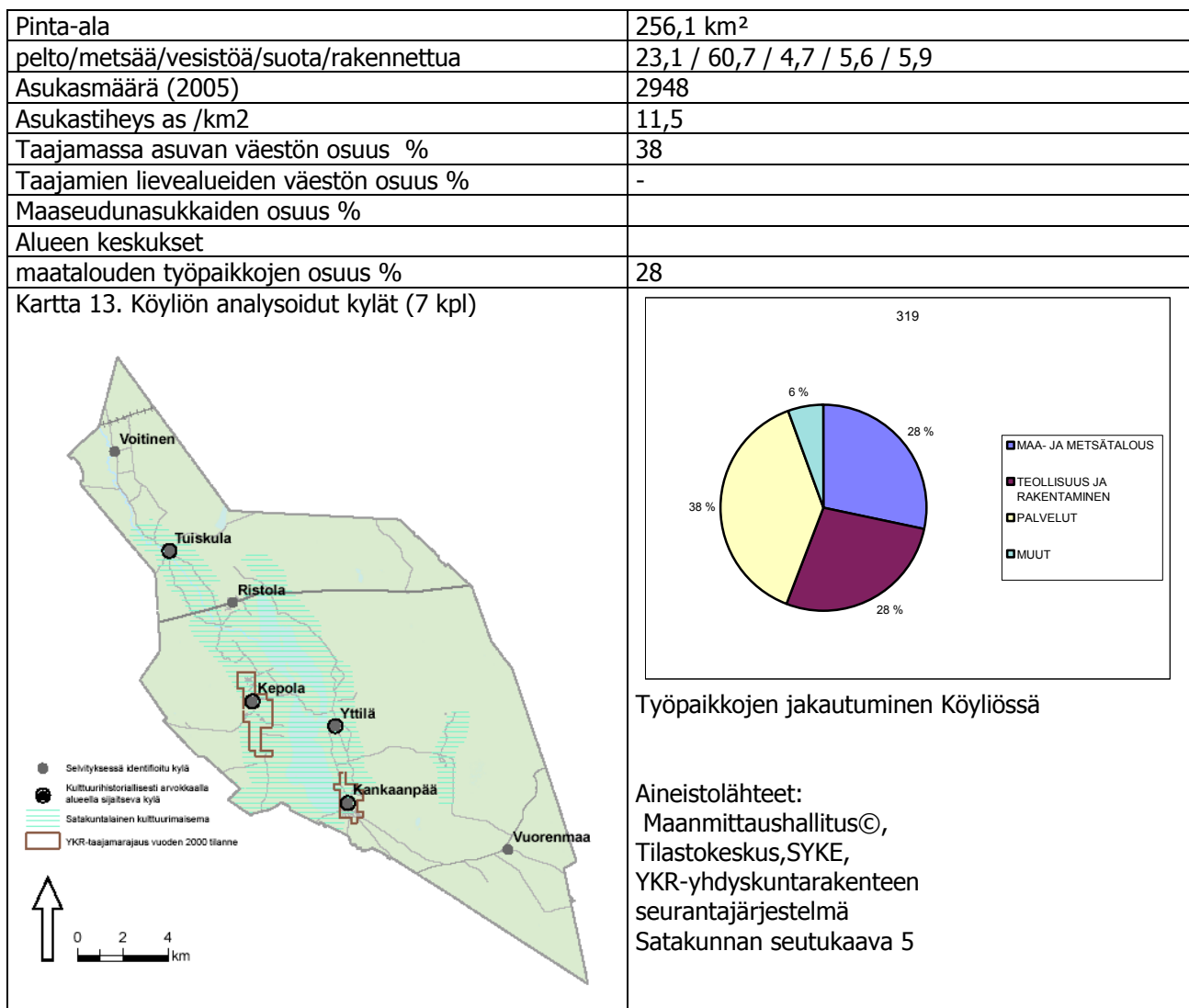
A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue

5.13 Köyliö

Köyliö on luokiteltu ydinmaaseudun⁷² ja alkutuotannon kunnaksi⁷³. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Köyliö on määritelty keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi "kehittyvän maaseudun" kunnaksi (9/92 kuntaa)⁷⁴, jonka taajama-aste on 38 ja asukastiheys 11 as/km². Kunnan elinkeinorakentee palvelutyöpaikkojen osuus on 38 %, teollisuuden ja rakentamisen osuus 28 % ja maatalouden toimalojen osuus 28 %.

Kunnan pinta-alasta on 61 % metsää, 23 % peltoa ja suota n.6 %. Kunnan maisemakuvan hallitsevin tekijä on Köyliönjärvi viljelyalueineen.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Köyliössä ovat Köyliönjärven laaja kulttuurimaisema ja Tuiskulan kylä ja kulttuurimaisema.⁷⁵ Köyliönjärven kulttuurimaisema on nimetty myös yhdeksi Suomen kansallismaisemista⁷⁶ edustamaan satakuntalaista arvokasta

⁷² Tilastokeskus, 2002

⁷³ Viljanen, V. 2001

⁷⁴ Martikainen & Helin, 2005 (kunta Satakunnassa/kunta Suomessa)

⁷⁵ Museovirasto ja ympäristöministeriö 1998

⁷⁶ Ympäristöministeriö, 2001

viljelymaisematyyppiä. Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt Köyliössä ovat Pajulan kylä ja Köyliön varavankilan alue.⁷⁷

5.13.1 Köyliön kylät

Taajamakyläksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty kunnan keskus Kepola ja toinen palvelukylä Kankaanpää. Varsinaiseksi maaseutukyläksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, joita Köyliössä ovat Pajulan kylä, Ristola, Tuiskula, Voitinen ja Yttilä

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Kankaanpää		Ryhmäpäiväkot, ala-aste, kauppa, pankki, posti, sivukirjasto	Viemärointi	Oikeusvaikutteinen yleiskaava, *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä, palvelukylä
2	Kepola		Päiväkot, ryhmäpäiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, pankki, posti, kirjasto	Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava, vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		kunnan keskus taajama
?	Pajulan kylä				**mm merkittävä kulttuuriympäristö			
3	Ristola				Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		maaseutukylä
4	Tuiskula	AT	Pankki, posti, sivukirjasto	Potentiaallinen viemäroitävyys	vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
5	Voitinen	AT	Pankki, sivukirjasto	Potentiaallinen viemäroitävyys		Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
7	Yttilä	AT	Kauppa, pankki, posti	Potentiaallinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava, vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5) AT = kyläalue

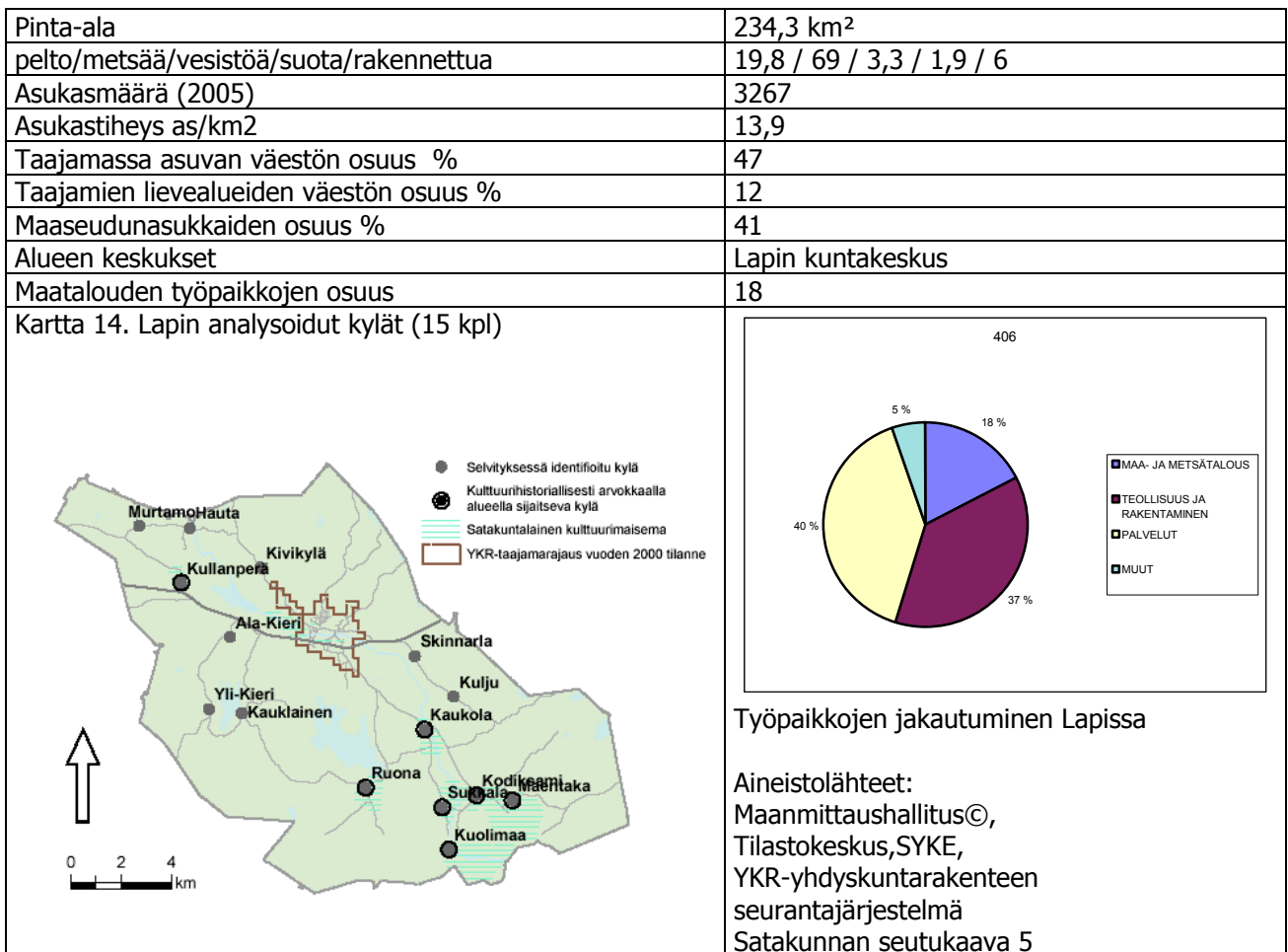
- " -

⁷⁷ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen 2005

5.14 Lappi

Lappi on luokiteltu kaupungin läheisen maaseudun⁷⁸ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi⁷⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Lappi on määritelty maakunnan keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi ”kehittyvän maaseudun” kunnaksi (9/92 kuntaa)⁸⁰, jonka taajama-aste on 47 ja asukastiheys 14 as/km². Kunnan työpaikoista 37 % on teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla ja 40 % palveluiden aloilla. Maa- ja metsätalouden työpaikkoja on 18 %.

Kunnan pinta-alasta on 69 % metsää, 20 % peltoa ja suota n.2 %. Maisemakuvan keskeisin tekijä on Lapinjoki, sen rantapelot ja järvet sekä suuret kangasmetsäalueet.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat lapin kunnan alueella ovat Lapin kirkonkylä ja Lapinjoen kulttuurimaisema sekä Kaukolan-Kodiksammin-Sukkalan-Kuolimaan kulttuurimaisema-alue.⁸¹ Sammallahden muinaismuistoalue on Unescon Maailmanperintökohde. Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ovat kirkonkylän miljö, Kullanperän kylä ja Ruonan kylä⁸²

⁷⁸ Tilastokeskus, 2002

⁷⁹ Viljanen, V. 2001

⁸⁰ Martikainen & Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

⁸¹ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁸² Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen 2005

5.14.1 Lapin kylät

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Ala-Kieri	AT	Kirjasto-auto			Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
2	Hauta							maaseutukylä
3	Kaukainen	AT	Ala-aste, kauppa-auto	Potentiaalinen viemäritävyys		Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä, palvelukylä
4	Kaukola		Kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
5	Kivikylä			Potentiaalinen viemäritävyys				maaseutukylä
6	Kodik-sami	AT	Esiopetus, ala-aste, kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
7	Kulju							maaseutukylä
8	Kullan-perä		Esiopetus, ala-aste, kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys	mm kulttuuri-ympäristö	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
9	Kuoli-maa		Kauppa-auto, kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys		Kylä-toimintaa		maaseutukylä
10	Murta-mo	AT	Kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema		Kylä-suunni-telma	maaseutukylä
11	Mäen-taka			Potentiaalinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema			maaseutukylä
12	Ruona		Kirjasto-auto	Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuri-ympäristö	Kylä-toimintaa		maaseutukylä
13	Skin-narla							maaseutukylä
14	Suk-kala			Potentiaalinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema			maaseutukylä
15	Yli-Kieri			Potentiaalinen viemäritävyys				maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

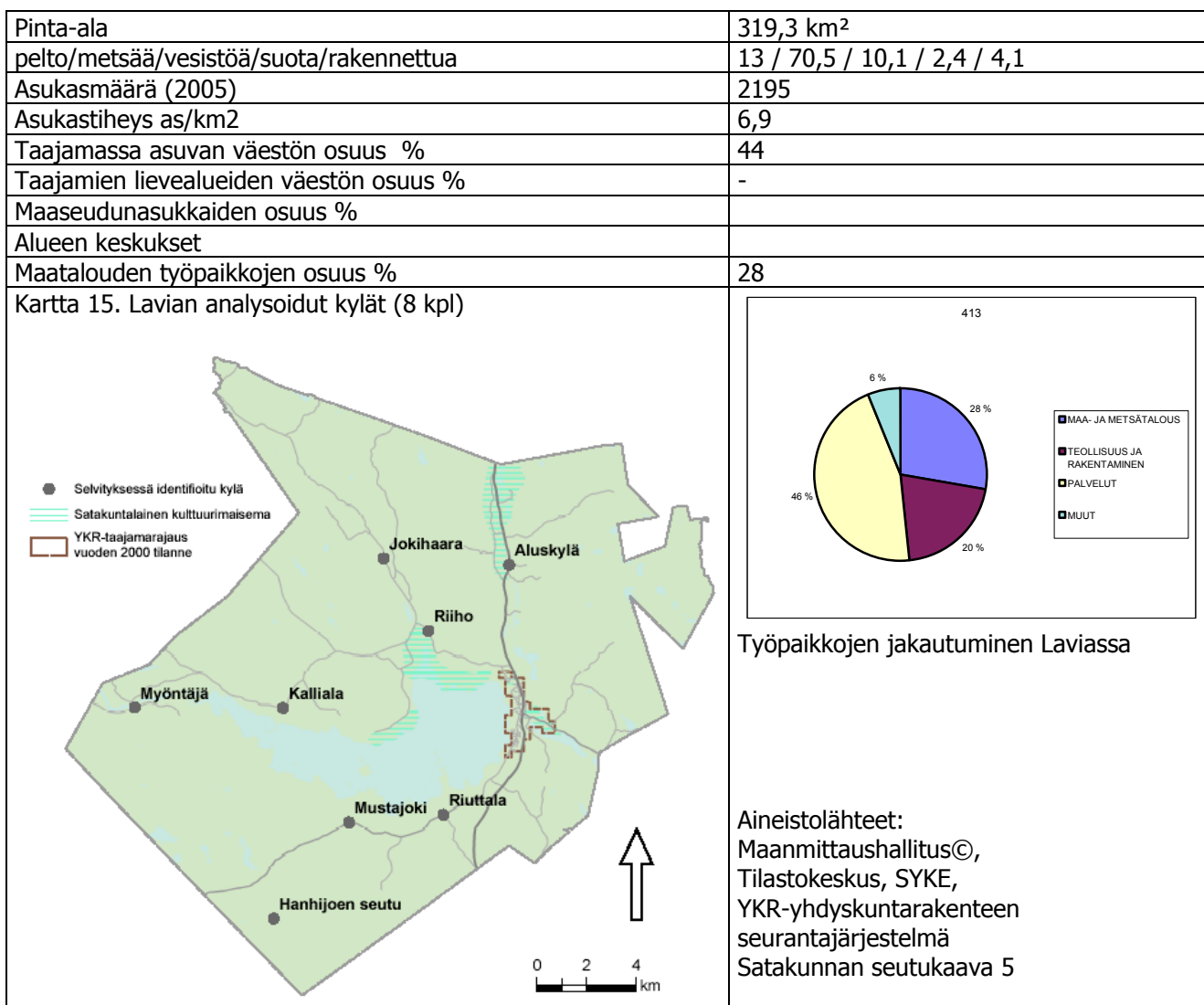
AT = kyläalue

- " -

5.15 Lavia

Lavia on luokiteltu harvaan asutun maaseudun⁸³ ja alkutuotannon kunnaksi⁸⁴. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Lavia on määritelty keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi "maaseudun periferian" kunnaksi (2/81 kuntaa)⁸⁵, jonka taajama-aste on 44 ja asukastiheys 7 as/km². Kunnan työpaikoista 28 % oli maa- ja metsätalouden toimialoilla. Palvelujen eri toimialoilla oli työpaikoista 46 %.

Kunnan pinta-alasta on 70 % metsää, 13 % peltoa ja suota n.2 %. Kunnan maisemakuvaan hallitsevin tekijä on Karhijärvi. Runsaiden pienten järvien lisäksi kuntakuvaan kuuluvat rantojen viljelymaisemat ja laajat metsät.

⁸³ Tilastokeskus, 2002

⁸⁴ Viljanen, V. 2001

⁸⁵ Martikainen & Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/kuntaa Suomessa)

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Laviassa ovat Lavian kirkonkylän miljö ja Riihonlahden kulttuurimaisema.⁸⁶ Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ovat Aluskylän niemenkylän kulttuuriympäristö ja Nokkamaan alue.⁸⁷

5.15.1 Lavian kylät

Taajamakyläksi on YKR2000-aineiston perusteella Lavian kuntakeskus. Varsinaiseksi maaseutukyläksi Laviassa on tässä tarkastelussa määritelty taajaman ulkopuoliset kylät : Aluskylä, Hanhijoen seutu, Jokihaara, Kalliala, Mustajoki, Myöntäjä, Riiho ja Riuttala

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Aluskylä		Kauppa	Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutteinen yleiskaava, **mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
2	Hanhijoen seutu					Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
3	Jokihaara			Potentiaallinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutukylä
4	Kalliala		Kauppa			Kylätoimintaa		maaseutukylä
5	Mustajoki			Potentiaallinen viemäritävyys				maaseutukylä
6	Myöntäjä					Kylätoimintaa	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
7	Riiho	AT		Potentiaallinen viemäritävyys	*vm kulttuuri- maisema			maaseutukylä
8	Riuttala			Potentiaallinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue - " -

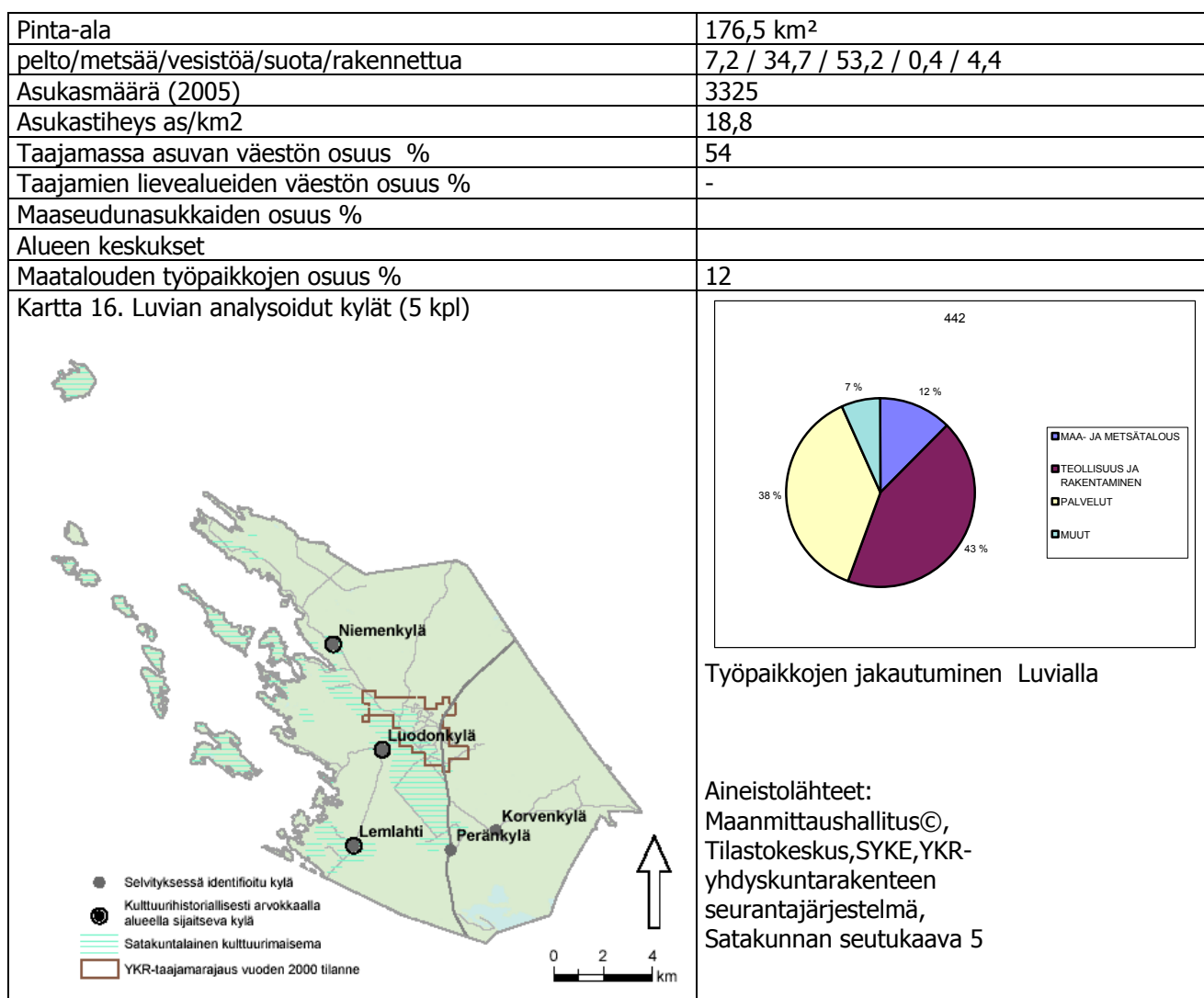
⁸⁶ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

⁸⁷ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.16 Luvia

Luvia on luokiteltu kaupungin läheisen maaseuduksi⁸⁸ ja esikaupunkikunnaksi⁸⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Luvia on määritelty keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi ”kehittyvän maaseudun” kuntatyyppiä (9/92 kuntaa)⁹⁰. Luvian taajama-aste on 54 ja asukastiheys 19 as/km². Luvian työpaikoista 43 % on teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla, 38 % palveluissa ja vain 12 % maa- ja metsätalouden aloilla.

Kunnan pinta-alasta on 35 % metsää, 7 % peltoa ja suota alle 1 %. Kunnan maisemakuvaa hallitsee merenrannikko ja saaristo. Keskustaajaman ympäristön savikkoalueilla aukeavat laajat viljely-alueet. Kunnan eteläosa muuttuu kumpareiseksi metsäalueeksi.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Luvialla ovat Luvianlahden (Luvian kirkonkylän) kulttuurimaisema, Lemlahden kylä ja kulttuurimaisema, Säpin majakka saari, Luvian sisäsaariston kalastustilat ja Pirskerin vanhat kalastajatilat.⁹¹

⁸⁸ Tilastokeskus, 2002

⁸⁹ Viljanen, V. 2001

⁹⁰ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

⁹¹ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt Löytyn ja Väipäreen kylät sekä Lankoorin alue.⁹²

5.16.1 Luvian kylät

Taajamakyläksi on YKR2000-aineiston perusteella kunnan keskustaajama. Varsinaiseksi maaseutukyläksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät: Hanninkylä, Korvenkylä, Lemlahti, Luodonkylä, Mikolan kylä

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
?	Hannin-kylä				*vm kulttuuri-maisema			maa-seutu-kylä
1	Korven-kylä			Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			maa-seutu-kylä
2	Lemlahti			Potentiaallinen viemäritävyys	vm kulttuuri-maisema			maa-seutu-kylä
3	Luodon-kylä			Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; vm kulttuuri-maisema			maa-seutu-kylä
?	Löytyn kylä				**mm kulttuuri-ymäristö			
?	Mikolan kylä				vm kulttuuri-maisema			
4	Niemen-kylä	AT	Ala-aste	Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; vm kulttuuri-maisema			maa-seutu-kylä
5	Perän-kylä	AT	Ala-aste	Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema			maa-seutu-kylä
?	Väipäreen kylä				mm kulttuuri-ymäristö			

*vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue AT = kyläalue⁹³

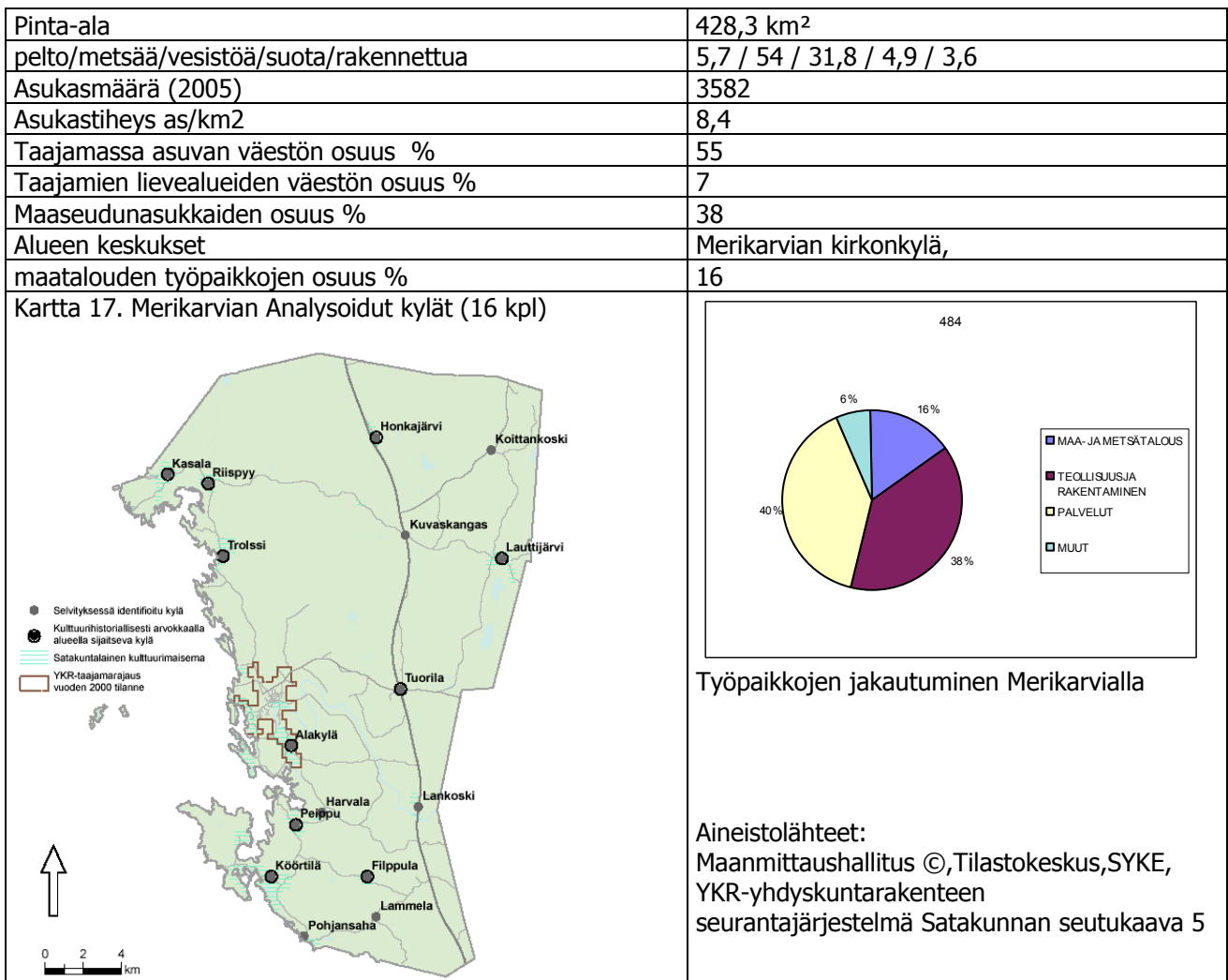
⁹² Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen ,2005

⁹³ Satakunnan seutukaava 5 , 2001

5.17 Merikarvia

Merikarvia on luokiteltu harvaan asutuksi maaseuduksi⁹⁴ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi⁹⁵. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Merikarvia on määritelty maakunnan keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseva "kehittyvän maaseudun" kuntatyyppiksi (9/92 kuntaa)⁹⁶, jonka taajama-aste on 55 ja asukastiheys 8 as/km². Kunnan elinkeinorakenteen työpaikat jakautuvat seuraaville toimialoille: palvelut 40 %, teollisuus ja rakentaminen 38 % ja maatalouden toimialojen osuus 16 %.

Kunnan pinta-alasta on 54 % metsää, 6 % peltoa ja suota n.5 %. Kunnan maisemakuvan ydin tekijöitä ovat Merikarvianjoki, Tuorijoki sekä merenrannikko ja saaristo. Viljelyseudut keskittyvät Merikarvianjoen laaksoon. Kunnan pohjoisosassa on laaja yhtenäinen kohosualue.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Merikarvialla ovat Ylikylä ja Holmankosken kulttuurimaisema, Alakylä, Koortila ja Pooskeri, Riispyyn kylä ja kulttuurimaisema, Trolssin kulttuuri-

⁹⁴ Tilastokeskus, 2002

⁹⁵ Viljanen, V. 2001

⁹⁶ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

maisema, Lankosken kylä ja kulttuurimaisema, Honkajärven kylä ja kulttuurimaisema sekä Karvianourat.⁹⁷

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Peipunkylän tienoo, Pohjansahan alue, Filppulankylä, Tuorilan vanha kyläkeskus, Lauttijärven kylä, Kasalan kylän alue, sekä Ylä-Satakunnan rannikolle tyypillisiä kalasatamia: Kasala, Leppäkari ja Riipperiinviiki.⁹⁸

5.17.1 Merikarvian kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella Merikarvialla määrittyi keskustaajaman lisäksi Alakylä. Lievealueen kyliä ei analyysin perusteella Merikarvialla ole. Varsinaisiksi maaseutukyliä, jotka on määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Merikarvialla on 15 kpl. maaseutu- kylä

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Alakylä			Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutteinen yleiskaava, *vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		taajama-kylä
2	Filppula				**mm kulttuuri- ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
3	Harvala			Potentiaalinen viemäritävyys		Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
4	Honkajärvi			Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
5	Kasala				**mm kulttuuri- ympäristö	Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
6	Koittan-koski		Kauppa-auto			Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
7	Kuvas-kangas	AT	Esiopetus, ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys		Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä
8	Köörtilä	AT		Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
9	Lammela		Esiopetus, ala-aste, kirjasto	Potentiaalinen viemäritävyys		Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
10	Lankoski				*vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutu-kylä
11	Lauttijärvi	AT	Kirjastoauto		**mm kulttuuri- ympäristö	Kylätoimintaa		maaseutu-kylä

⁹⁷ Maaseutuvirasto ja ympäristövirasto, 1998

⁹⁸ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

12	Peippu	AT	Esiopetus, ala-aste, sivukirjasto	Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuri- ympäristö	Kylätoimintaa		maaseutu- kylä
13	Pohjan- saha				**mm kulttuuri- ympäristö			maaseutu- kylä
14	Trolssi				*vm kulttuuri- maisema	Kylätoimintaa		maaseutu- kylä
15	Riispyy	AT			*vm kulttuuri- maisema	Kylätoimintaa		maaseutu- kylä
16	Tuorila	AT	Esiopetus, ala-aste, posti		Oikeus- vaikutteinen yleiskaava, **mm kulttuuri- ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu- kylä palvelukylä
	Ylikylä	A			*vm kulttuuri- maisema			kunnan keskus- taajama

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

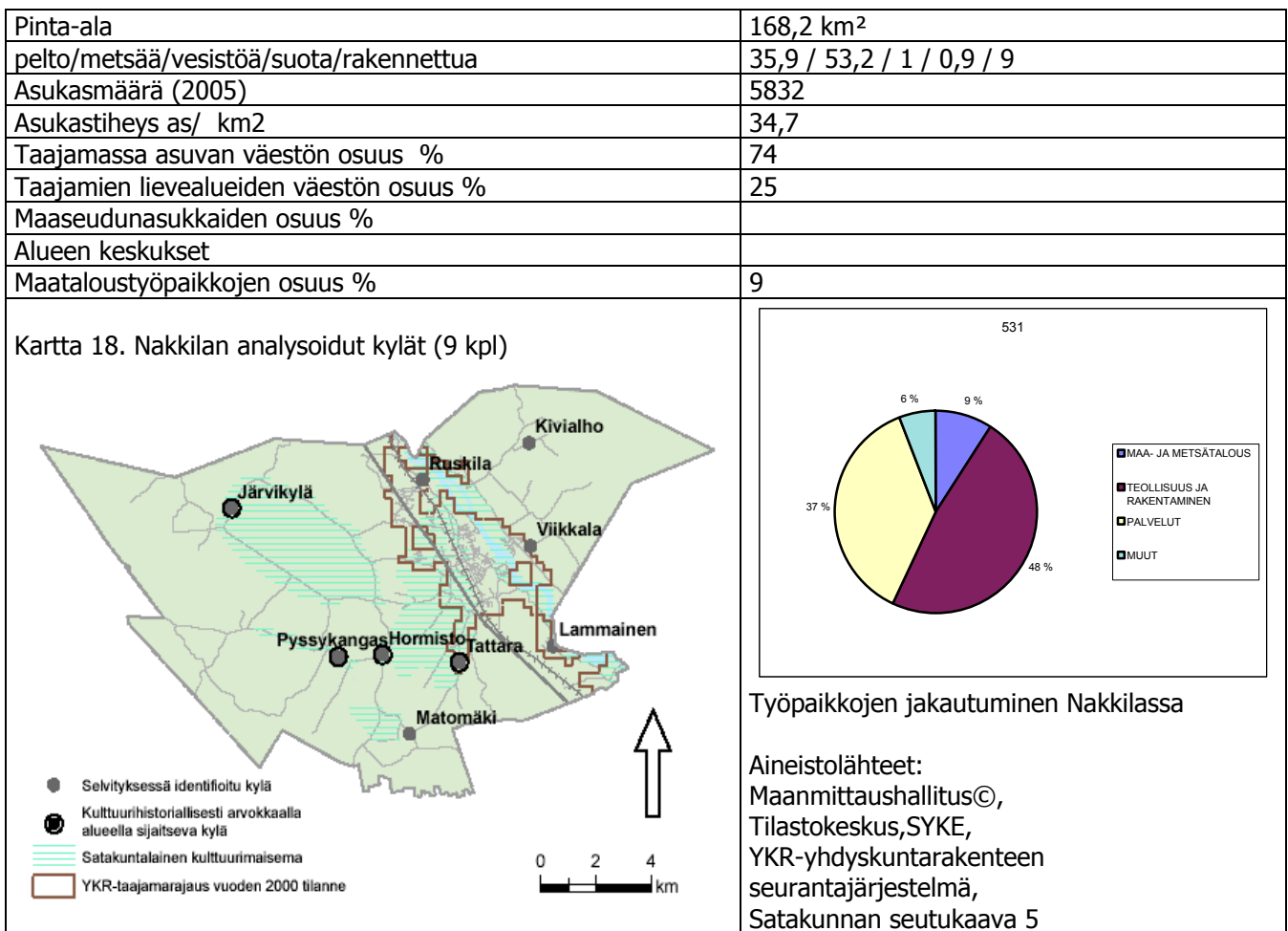
AT = kyläalue

- " -

5.18 Nakkila

Nakkila on luokiteltu kaupungin läheisen maaseudun⁹⁹ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi¹⁰⁰. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Nakkila on määritelty maakunnan keskusalueista "vanhaksi teollisuuskeskukseksi" (3/33 kuntaa)¹⁰¹, jonka taajama-aste on 74 ja asukastiheys 35 as/km². Nakkilan elinkeinorakenteesta teollisuuden ja rakentamisen työpaikkojen osuus on 48 %, palvelujen 37 % ja maatalouden toimialojen 9 %.

Kunnan pinta-alasta on 53 % metsää, 36 % peltoa ja suota alle 1 %. Kunnan alueen maisemakuva hallitsevat Kokemäenjoen laakson viljelyalueiden lisäksi kuivatun Leistilänjärven viljelymaisema.

Valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurimaisemiksi Nakkilassa on arvioitu Kokemäenjoen ja Leistilä –Tattara - Villilä – Masia- alueiden laajat kulttuurimaisemat sekä keskiaikainen Huovintie.¹⁰² Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvioitu keskustan vanhojen liikerakennusten alue, kotiseutumuseon alue, Hormistonmäen alue, Pyssykankaan tienvarsiasiutus, Kyllijoen niittyjen alue, ja Leistilänjärven alue.¹⁰³

⁹⁹ Tilastokeskus, 2002

¹⁰⁰ Viljanen, V. 2001

¹⁰¹ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

¹⁰² Museovirasto ja ympäristöministeriö 1998

5.18.1 Nakkilan kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella Nakkilassa määrittyvät keskustaajaman lisäksi Ruskila, Viikkala, Lammainen ja Tattara. Lievealueen kyliksi on määritelty kylät jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta. Lievealueen kylä määrittyi viisi kylää. Varsinaiseksi maaseutukylä, jotka on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Nakkilassa ei ananlyysin perusteella ole (Masia, Kukonharja ?)

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra strukturi	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämisen hankkeet	Kylä- tyyppi
1	Hormisto	AT	Esiopetus, kauppa, posti	Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuri- ympäristö	Kylä- oimintaa		lievealue- kylä
2	Järvikylä	AT		Potentiaalinen viemäritävyys		Kylä- toimintaa		lievealue- kylä
3	Kivialho		Kauppa					lievealue- kylä
?	Kukonharja				*vm kulttuuri- maisema			
4	Lammainen		Ala-aste	Viemäritävyys	Oikeus- vaikutteinen yleiskaava			taajama- kylä
?	Leistilä				*vm kulttuuri- maisema			
?	Masia				*vm kulttuuri- maisema			
5	Matomäki			Potentiaalinen viemäritävyys		Kylä- toimintaa		lievealue- kylä
6	Pyssykangas			Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuri- ympäristö	Kylä- toimintaa		lievealue- kylä
7	Ruskila		Ala-aste	Viemäritävyys	Oikeus- vaikutteinen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama- kylä
8	Tattara		Ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri- maisema			taajama- kylä
9	Viikkala		Päiväkotij, ala-aste, kauppa, pankki, posti, kirjasto	Viemäritävyys	Oikeus- vaikutteinen yleiskaava	Kylä- toimintaa	Kylä- suunnitelma	taajama- kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue

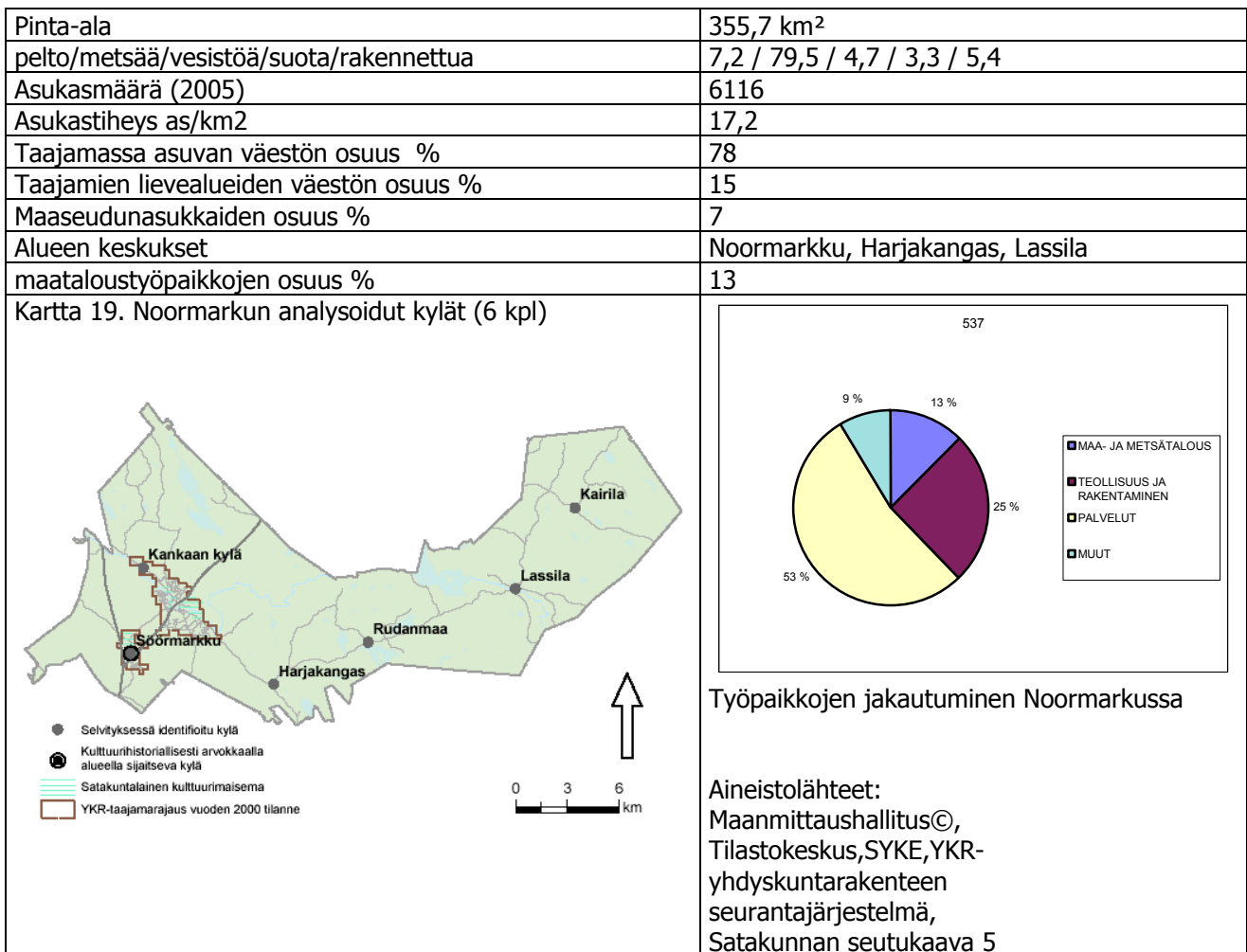
- " -

¹⁰³ Satakunnan seutukaava 5 , 2001 ja Putkonen 2005

5.19 Noormarkku

Noormarkku on luokiteltu harvaan asutuksi maaseudeksi¹⁰⁴ ja esikaupunkikunnaksi¹⁰⁵. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Noormarkku on määritelty valtakunnallisiin keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi "kehittyvän maaseudun" kuntatyyppiksi (10/92 kuntaa)¹⁰⁶, jonka taajama-aste on 78 ja asukastiheys 17 as/km². Noormarkun elinkeinorakenteen työpaikoista enemmistö on palvelujen toimialoilla 53 %, teollisuuden ja rakentamisen työpaikkojen osuus on 25 ja maatalouden toimialojen 13 %.

Kunnan pinta-alasta on 79 % metsää, 7 % peltoa ja suota n.3 %. Kunnan keskustaajaman maisemassa Noormarkunjoki on muokannut keskustaajaman yhdyskuntarakennetta. Harjakankaan harjualueen maisema muuttuu idässä Rudanmaa-Lassila-Kairila-alueen erittäin kumpareiseksi ja kivikkoiseksi metsävaltaiseksi alueeksi.

Valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurimaisemiksi on Noormarkussa arvotettu Noormarkun tehdasalue ja kirkonkylän keskeiset alueet sekä Söörmarkun kylä ja kulttuurimaisema.¹⁰⁷ Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Kaharin kotiseututalon alue sekä Kannukaupungin ja Ratikylän raitinvarsiusalueet.¹⁰⁸

¹⁰⁴ Tilastokeskus, 2002

¹⁰⁵ Viljanen, V. 2001

¹⁰⁶ Martikainen, Helin, 2005 (kuntaa Satakunnassa/ kuntaa Suomessa)

¹⁰⁷ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

5.19.1 Noormarkun kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella on määritelty Noormarkun keskustaajama, Kankaan kylä ja Söörmarkku. Lievealueenkylä Noormarkussa ei ole. Varsinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Noormarkussa neljä kylää.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
	Finpyy	A			*vm kulttuuri-maisema			keskus-taajama
1	Harja-kangas	AT	Esiopetus, ala-aste, kirjojen lainaus-asema		**mm kulttuuri-ympäristö	Kylä-toimintaa		maaseutu-kylä palvelu-kylä
2	Kairila		Kauppa-auto, sivukirjasto			Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
3	Kankaan kylä		Esiopetus, ala-aste	Viemärointi		Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
4	Lassila	AT	Esiopetus, ala-aste, kauppa, posti, kirjojen lainaus-asema		**mm kulttuuri-ympäristö	Kylä-toimintaa		maaseutu-kylä, palvelu-kylä
5	Rudan-maa					Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä
6	Söör-markku		Ryhmä-päiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, kirjojen lainaus-asema	Viemärointi	*vm kulttuuri-maisema	Kylä-toimintaa		taajama-kylä palvelu-kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

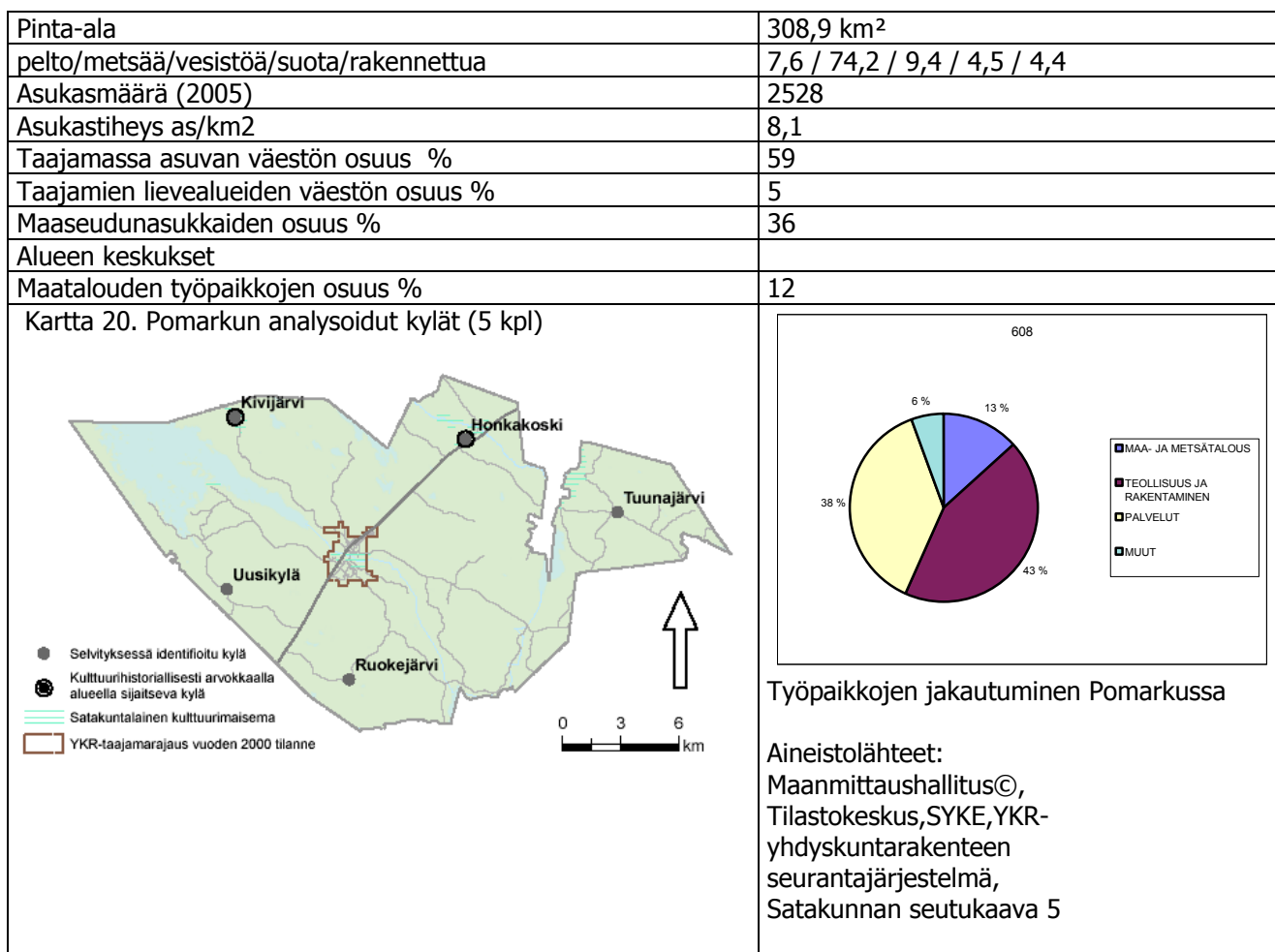
AT = kyläalue

- " -

5.20 Pomarkku

Pomarkku on luokiteltu harvaanasutuksi maaseudeksi¹⁰⁹ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi¹¹⁰. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Pomarkku on määritelty valtakunnallisiin keskuksiin nähden reuna-alueella sijaitseväksi "maaseudun perifeeriseksi" kuntatyyppiksi (2/81 kuntaa)¹¹¹, jonka taajama-aste on 59 ja asukastiheys 8 as/km². Pomarkun elinkeinorakenteessa teollisuuden ja rakentamisen osuus on 43 %, palvelujen osuus 38 % ja maatalouden toimialojen osuus 13 %.

Kunnan pinta-alasta on 74 % metsää, 8 % peltoa ja suota n.5 %. Keskustaajaman, joka sijaitsee Isojärven eteläpohjukassa, yhdyskuntarakenteen on pitkälle määrittynyt Pomarkunjoen uoman, ja historiallisten kulkuväylien sijainnin mukaan.

Valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurimaisemaksi Pomarkussa on arvonnettu varsinaisen kirkonkylän vanhimmat alueet.¹¹²

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvonnettu Kiilholman alue, Kivijärven kylän tienoo, Honkakosken kylänraitti ja niityt sekä Karvianjoen kulttuurimaiseman eteläosa.¹¹³

¹⁰⁹ Tilastokeskus, 2002

¹¹⁰ Viljanen, V. 2001

¹¹¹ Martikainen & Helin, 2005 (Satakunnassa kpl/Suomessa kpl)

¹¹² Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

¹¹³ Satakunna seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.20.1 Pomarkun kylät

Pomarkun kirkonkylä on kunnan ainoa taajama-alue. Lievealueenkyläksi on määriteltyjä kyläiä ei analyysissä todettu. Varsinaisiksi maaseutukyläksi on määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, pomarkussa viisi kylää.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
1	Honkakoski	AT	Ala-aste, kauppa-auto	Potentiaallinen viemäroitävyys	**mm kulttuuriympäristö	Kylätoimintaa		maaseutukylä
	Kirkonkylä				*vm kulttuuri-maisema			keskus-taajama
2	Kivijärvi				**mm kulttuuriympäristö			maaseutukylä
3	Ruokejärvi					Kylätoimintaa		maaseutukylä
4	Tuunajärvi	AT	Kauppa-auto			Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
5	Uusikylä		Kauppa-auto		**mm kulttuuriympäristökohteita	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

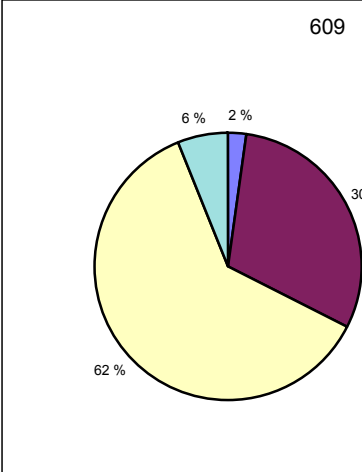
AT = kyläalue

- " -

5.21 Pori

Pori on maakuntakeskus¹¹⁴, joka viimeisimmän kuntien kehitystyyppejä koskevan tutkimuksen mukaan on määriteltä valtakunnallisista keskuksista yhdeksi ”suurista alue- ja kaupunkikeskuksista”(1/17 kuntaa)¹¹⁵. Porin taajama-aste on 94 ja asukastiheys 148 as/km². Elinkeinorakenteessa palvelutyöpaikkojen osuus on 62 %, teollisuuden ja rakentamisen toimialojen osuus 30 % ja maatalouden aloilla 2 %.

Kunnan pinta-alasta on 10 % on rakennettua aluetta, 36 % metsää ja 13 % peltoa. Vesistön osuus Porin pinta-alasta on lähes 40 %. Porin kaupungin alueen maisemakuva vaihtelee rannikon rikkonaisesta lahtien ja niemien mosaiikista, Kokemäenjoenlaakson viljelylakeuksista vanhan kaupunkirakenteen urbaanista alueesta Ahlaisten runsaisiin metsäalueisiin.

Pinta-ala	516,1 km ²
pelto/metsää/vesistöä/suota/rakennettua	12,9 / 36,1 / 38,7 / 1,3 / 11,1
Asukasmäärä (2005)	76144
Asukastiheys as/km ² (2005)	147,5
Taajamassa asuvan väestön osuus %	94
Taajamien lievealueiden väestön osuus %	6
Maaseudunasukkaiden osuus %	?
Alueen keskukset	Keski-Pori, Länsi-Pori, Itä-Pori, Meri-Pori, Reposaaari, Ahlainen
Maatalouden työpaikkojen osuus %	2
Aineistolähteet: Maanmittaushallitus©, Tilastokeskus, SYKE, YKR-yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä, Satakunnan seutukaava 5	 609 62 % 30 % 6 % 2 % ■ MAA- JA METSÄTALOUS ■ TEOLLISUUS JA RAKENTAMINEN ■ PALVELUT ■ MUUT Työpaikkojen jakautuminen Porissa

Valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurimaisemiksi ja –ympäristöiksi on arvotettu Porin kaupungin ruutukaava- ja ydinkeskustan ulkopuolella sijaitsevista alueista Kokemäenjoen laakson laaja kulttuurimaisema, Preiviikin kylä ja kulttuurimaisema, Kuuminaisten kulttuurimaisema, Pihlavan teollisuusympäristö ja huvila-alue, Mäntyluodon Uniluoto, Reposaaari, Kellahden kulttuurimaisema sekä Ahlaisten kirkonkylä (Alakylä) ja Ylikylän kulttuurimaisema.¹¹⁶

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Ruosniemen vanha asutus, Hyvelänmäki, Toukarin viljelymaisema, Sahakoskien alue, Lampinkosken alue, Ulvila – Korsholman postitie, Keikveden alue sekä Pirttijärven alue.¹¹⁷

¹¹⁴ Viljanen,V. 2001

¹¹⁵ Martikainen & Helin,2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

¹¹⁶ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

¹¹⁷ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

Kartta 21. Porin analysoidut kylät ja kaupunginosat (21
kylä)

5.21.1 Porin kylät ja kaupunginosat

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritelty 11 kylää ja/tai kaupunginosaa. Lievealueenkyliksi on määritelty kylät jotka sijaitsevat alle 5 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta. Lievealueen kyliä määrittyi kuusi (kpl). Varsinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Porissa seitsemän (kpl).

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra- strukturi	Kaavoitus- tilanne	Kylä- toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä- tyyppi
1	Ahlainen		Ryhmä-päiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, kauppa-auto, posti, kirjastoauto sivukirjasto	Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutteinen yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	X	Kaupungin-osa, kaupungin-osakeskus taajama-kylä
2	Enäjärvi		Ala-aste, päiväkot	Viemäritävyys	Oikeus-vaikutteisen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama kylä/ kaupungin-osa,
3	Järvikylä-Viikeri				Oikeus-vaikutteisen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
4	Kellahti	AT	Kauppa-auto, kirjasto-auto		Oikeus-vaikutteisen yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä
?	Kuumainen				*vm kulttuuri-maisema			maaseutu-kylä
5	Kyläsaari		Ala-aste, kauppa, am-posti, srk-sali	Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutteisen yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		Kaupungin-osa, taajama-kylä palvelu-kylä/ lähi-palvelu-keskus
6	Lampaluoto		Kauppa		Oikeus-vaikutteisen yleiskaava; **mm kulttuuri-ympäristö-kohteita			maaseutu-kylä ?
7	Lamppi	AT			Oikeus-vaikutteisen yleiskaava; **mm kulttuuri-ympäristö-	Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutu-kylä

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
					kohteita			
8	Latto-meri	AT	Ala-aste, kauppa	Potentiaallinen viemäritävyys		Rekisteröity kyläyhdistys		Taajama-kylä, palvelu-kylä
9	Lyttylä	AT		Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuri-ympäristö-kohteita			lievealue-kylä
10	Makholma			Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			lievealue-kylä
11	Metsä-kulma				Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			lievealue-kylä
12	Mäntyluoto		Ala-aste, kauppa, posti	Viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema/ Uniluoto **mm kulttuuri-ympäristö-kohteita			Taajama /kaupungin-osa, lähi-palvelu-keskus
13	Niittymaa	AT	Posti	Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
14	Pihlava		Ala-aste, kauppa, posti, päiväkot, terveys-keskus, lukio, srk/kirkko, kirjasto	Viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema			kaupungin-osa / taajama alakeskus
15	Pino-mäki		Kirjasto-auto	Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		lievealue-kylä
16	Preiviiki	AT		Potentiaallinen viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema			lievealue-kylä
17	Repo-saari		Ala-aste, kauppa, posti	Viemäritävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava;			taajama, kaupungin-osa , ala-

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
					*vm kulttuuri-maisema			keskus
?	Ruosniemi				**mm kulttuuri-ympäristö			kaupungin-osa' taajama-kylä
18	Toukari		Ala-aste	Potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			taajama-kylä
19	Viasvesi	AT	Kauppa	Potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			lievealye-kylä
20	Yyterinkylä		kauppa	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema, maisema-nähtävyys **mm kulttuuri-ympäristö-kohteita	Rekisteröity kyläyhdistys		taajama-kylä
21	Ämttö				Oikeus-vaikutteinen yleiskaava			maaseutu-kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

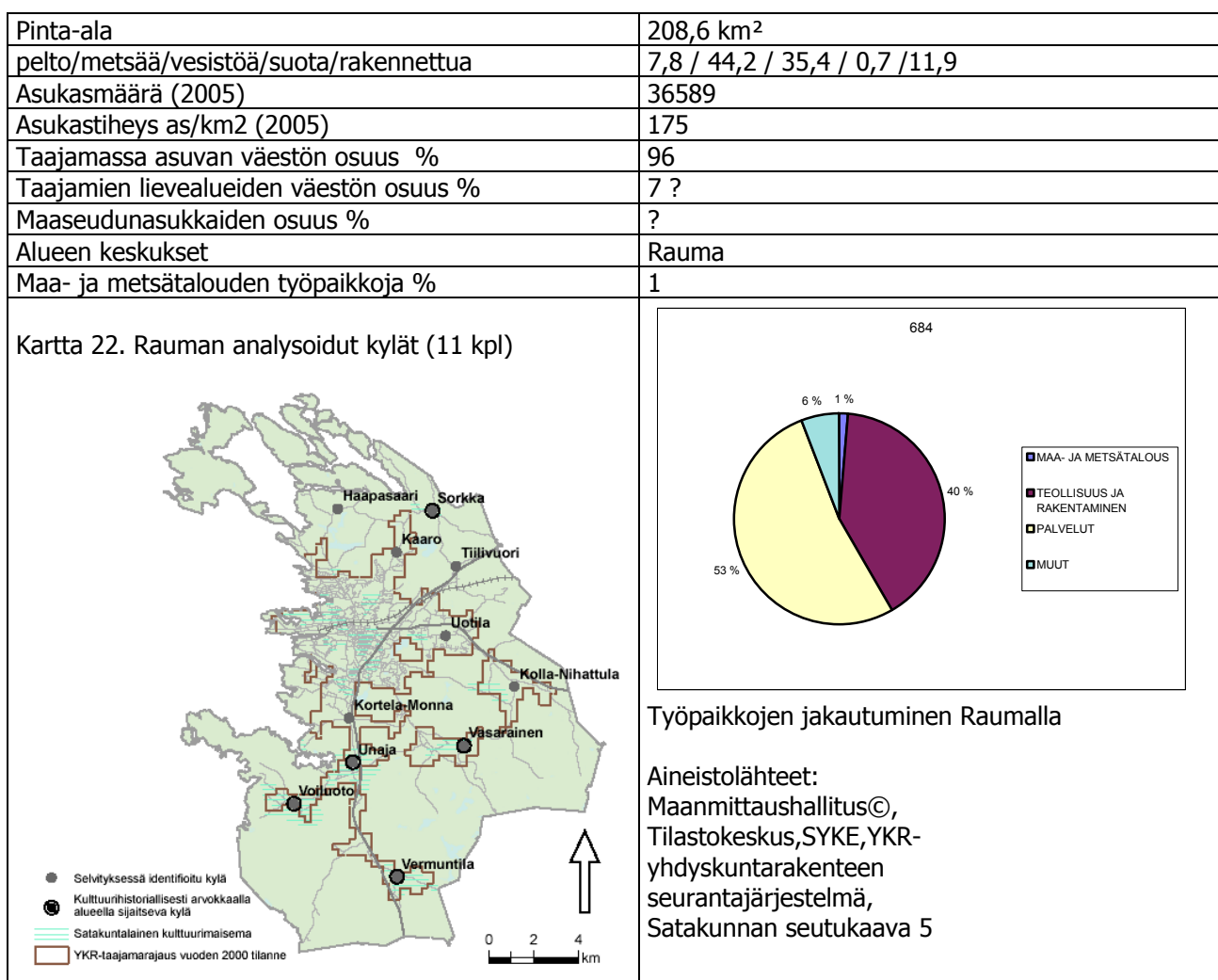
AT = kyläalue

- " -

5.22 Rauma

Rauma kaupungin kuntatyyppi on luokiteltu kaupungiksi¹¹⁸ ja kaupunkikeskukseksi¹¹⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppejä koskevan tutkimuksen mukaan Rauma on määritelty keskusalueista yhdeksi "vanhoista teollisuuskeskuksista" (3/33 kuntaa)¹²⁰, jonka taajama-aste on 96 % ja asukastiheys 175 as/km². Rauman elinkeinorakenteessa palvelutyöpaikkojen osuus on 53 %, teollisuuden ja rakentamisen osuus on 40 % ja maatalouden toimialojen 1 %.

Kunnan pinta-alasta on 44 % metsää, 8 % peltoa ja suota alle yhden %. Rauman kaupungin alueen maisemakuvaa luonnehtivat keskeisesti vanha keskiaikainen kaupunkirakenne, Raumanjoki(-kanaali) merenrannikko- ja saaristoalueet.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Raumalla ovat Vanha Rauma / Unescon Maailmanperintökohte, Unajan kylä ja kulttuurimaisema, Voiluodon ja Anttilan kylät ja kulttuurimaisema sekä Sorkkan kylä ja kulttuurimaisema.¹²¹

¹¹⁸ Tilastokeskus, 2002

¹¹⁹ Viljanen, V. 2001

¹²⁰ Martikainen & Helin, 2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

¹²¹ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on keskustan ulkopuolella arvotettu Uotilan kylän rakennuskohteita, Tarvolan kylän tienoo, Vasaraisten kylän tienoo sekä Vermuntilan kylän tienoo.¹²²

5.22.1 Rauman kylät ja kaupunginosat

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella määritellään Raumalla kolme kylää (-kaupungin osaa) Lievealueenkyliksi on määritelty kylät, jotka sijaitsevat alle 5 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta. Lievealueen kyliä on kahdeksan. Varsinaisia maaseutukyliä, joita tässä tarkastelussa ovat taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Raumalla ei ole esitetty yhtään.

	Kylän nimi	Palvelut	Infrastruktuuri	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
1	Haapasaari		Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava			lievealuekylä
2	Kaaro	Ala-aste, kauppa, posti	Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
3	Kortela-Monna	Ala-aste, kauppa, posti	Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		taajamakylä
4	Kolla-Nihattula	Ala-aste	Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Kylätoimintaa		taajamakylä
5	Sorkka			Oikeusvaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri- maisema			lievealuekylä
?	Tarvola			**mm kulttuuriympäristö			
6	Tiilivuori		Viemärointi	Oikeusvaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys		lievealuekylä
7	Unaja	Ala-aste, kirjastoauto	Viemärointi	Oikeusvaikutukseton Yleiskaava; *vm kulttuuri- maisema	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
8	Uotila	Päiväkot, ryhmäpäiväkot, esiopetus, ala-aste, kauppa, posti, sivukirjasto	Viemärointi	Oikeusvaikutukse; **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
9	Vasarainen	Ala-aste	Potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuriympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä
10	Vermunttila	Ala-aste, kauppa, posti,	Potentiaalinen viemäroitävyys	Oikeusvaikutukseton	Rekisteröity kyläyhdistys		taajamakylä

¹²² Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	Palvelut	Infrastrukturi	Kaavoitus tilanne	Kylätoiminta	Kehittämishankkeet	Kylätyyppi
		kirjastoauto		yleiskaava; **mm kulttuuriympäristö			
11	Voiluoto	Ala-aste, kauppa	Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeusvaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri- maisema	Kylätoimintaa		taajama- kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

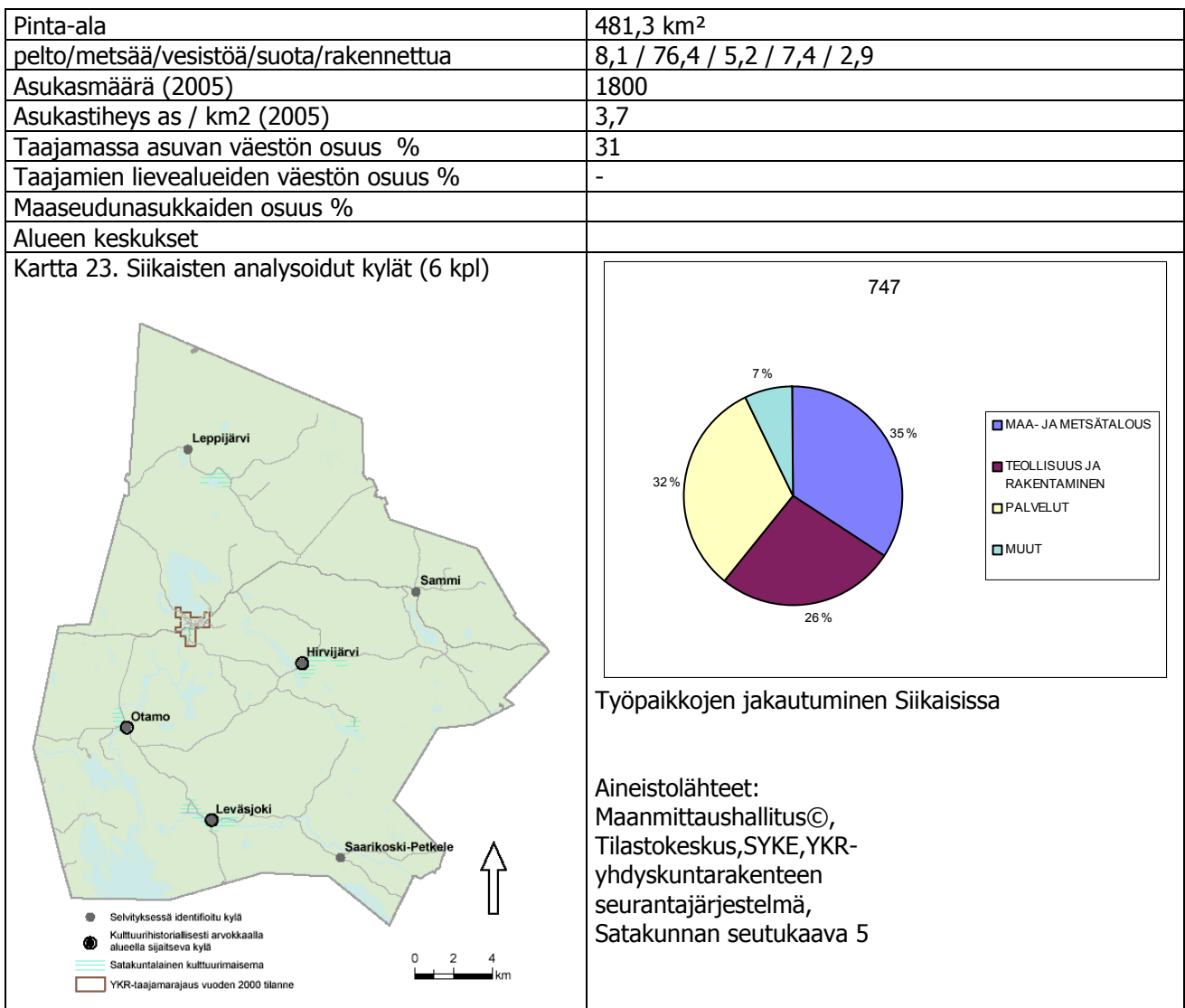
A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue - " -

5.23 Siikainen

Siikainen on luokiteltu harvaan asutun maaseudun¹²³ ja syrjäisen maaseudun alkutuotantokunnaksi¹²⁴. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Siikainen on määritelty keskusten reuna-alueella sijaitseväksi "maaseudun pienkunnaksi" (6/81 kuntaa)¹²⁵, jonka taajama-aste on 31 ja asukastiheys vajaa 4 as/km². Kunnan elinkeinorakenteessa maa- ja metsätalouden työpaikkojen osuus on 35 %, palvelujen 32 % ja teollisuuden ja rakentamisen alojen osuus 26 %.

Kunnan pinta-alasta on 76 % metsää, 8 % peltoa ja suota n.7 %. Alueen maisemakuvan keskeisiä tekijöitä ovat Samminjoki, Siikaisjoki ja Riihijoki, lukuisat pienet järvet ja laajat suoalueet (yli 7% pa:sta). Kunnan yleiskuva on runsaasti metsäinen.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Siikaissa ovat Leppijärven kylän kulttuurimaisema, Vuorijärven kylä, Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema sekä Otamon kylä.¹²⁶

¹²³ Tilastokeskus, 2002

¹²⁴ Viljanen, V. 2001

¹²⁵ Martikainen & Helin, 2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

¹²⁶ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi on arvollettu Hirvijärven kylän tienoo.¹²⁷

5.23.1 Siikaisten kylät

Siikaisten kirkonkylä on YKR_järjestelmän mukaan kunnan ainoa taajama-alue. Lievealueen kylä Siikaisissa ei ole (YKR:n mukaan). Varsinaisiksi maaseutukyläiksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Siikaisissa 6 kylää.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
	Siikaisten kirkonkylä	A			*vm kulttuuri-maisema			keskus-taajama
1	Hirvijärvi	AT	Ala-aste			Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
2	Leppijärvi	AT			Oikeusvaikutteinen rantayleiskaava; vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		maaseutukylä
3	Leväsjoki	AT	päiväkoti, esiopetus, ala-aste, kauppa, posti, sivukirjasto		*vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys,	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä; palvelukylä
4	Otamo	AT	Ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä
5	Saarikoski-Petkele					Rekisteröity kyläyhdistys		maaseutukylä
6	Sammi	AT	Ala-aste			Rekisteröity kyläyhdistys	Kyläsuunnitelma	maaseutukylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue

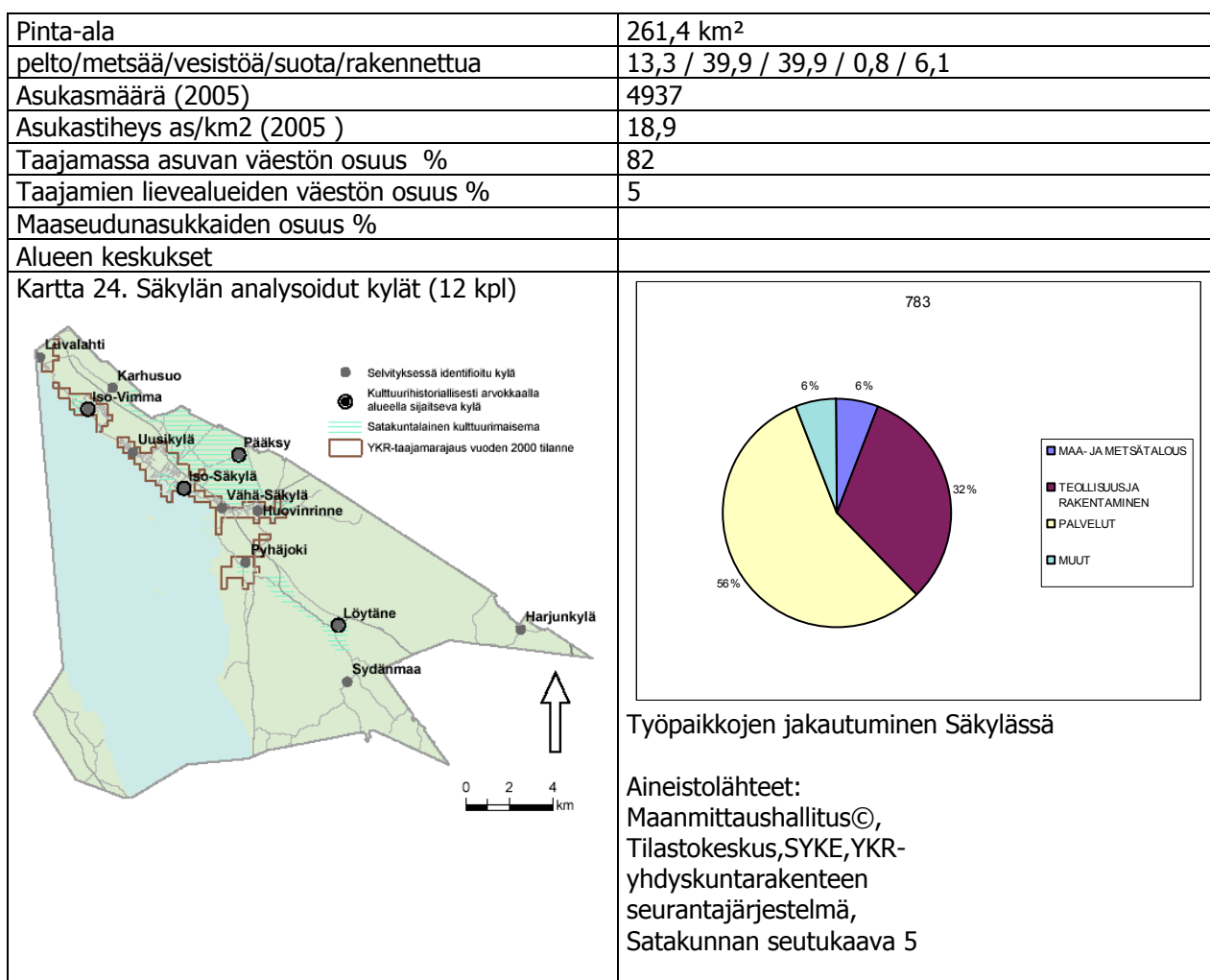
- " -

¹²⁷ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.24 Säkylä

Säkylä on luokiteltu ydinmaaseudun¹²⁸ ja maaseudun teollistuneeksi kunnaksi¹²⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Säkylä on määritelty keskusalueista yhdeksi «pienistä seutu- tai aluekeskuksista» (2/32 kuntaa)¹³⁰, jonka taajama-aste on 82 ja asukastiheys 19 as/km². Säkylän elinkeinorakenteessa palvelutoimialojen osuus on 56 %, teollisuuden ja rakentamisen 32 % ja maatalouden 6 %.

Kunnan pinta-alasta on 40 % metsää, 13 % peltoa ja suota alle yhden %. Säkylän alueen maisemakuvaa hallitsee saareton Pyhäjärven ulappa. Taajama on rakentunut nauhamaisesti järven rannalle. Sen itäpuolelta alkava viljelymaisema yhtyy Köyliön kansallismaisema-alueeseen.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Säkylässä ovat Pyhäjärven ja Köyliönjärven välinen kulttuurimaisema, Pyhän Henrikin tie ja Korvenkylän kulttuurimaisema.¹³¹

¹²⁸ Tilastokeskus, 2002

¹²⁹ Viljanen, V. 2001

¹³⁰ Martikainen & Helin, 2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

¹³¹ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Katinhännän tienoo, Pyhäjoen kylän tienoo, Löytäneen kylän tienoo, Huovinrinteen varuskunta-alue sekä Lännen tehtaiden asun-
toalueet.¹³²

5.24.1 Säköylän kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella Säkölässä on määritelty viisi kylää. Lievealueen-
kyliksi on määritelty kylät jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta (riip-
puen taajaman väestömäärästä.). Lievealueen kyliä edellisen kriteerin perusteella Säkölässä ei ole.
Varsinaisiksi maaseutukyiksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden
ulkopuoliset kylät, Säkölässä kuusi kylää.

¹³² Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra struktuuuri	Kaavoitus tilanne	Kylä toiminta	Kehittämis hankkeet	Kylätyyppi
1	Harjunkylä		Ala-aste					maaseutu- kylä
2	Huovinrinne		Ala-aste	Viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuri- ympäristö			taajama- kylä
3	Iso-Säkylä		Ala-aste, kauppa, pankki, posti	Viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava, *vm kulttuuri- maisema			keskus- taajama,
4	Iso-Vimma		Päiväkoti, esiopetus, pankki, posti	Viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava **mm kulttuuri- ympäristö	Kylä- toimintaa		taajama- kylä; plave- lu- kylä
5	Karhusuo			Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Kylä- toimintaa		maaseutu- kylä
6	Luvalahti			Viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Kylä- toimintaa		taajama- kylä
7	Löytäne	AT		Potentiaalinen viemäritävyys	**mm kulttuuri- ympäristö			maaseutu- kylä
8	Pyhäjoki (Korvenkylä?)	AT	Ala-aste	Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuurimaisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä- suunnitelma	taajama- kylä
9	Pääksy			Potentiaalinen viemäritävyys	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuri- ympäristö			maaseutu- kylä
10	Sydänmaa		Ala-aste		Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä- suunnitelma	maaseutu- kylä
11	Uusikylä			Viemärointi	Oikeus- vaikutukseton yleiskaava	Rekisteröity kyläyhdistys,	kylä- suunnitelma	taajama- kylä
12	Vähä-Säkylä		Ala-aste					taajama- kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

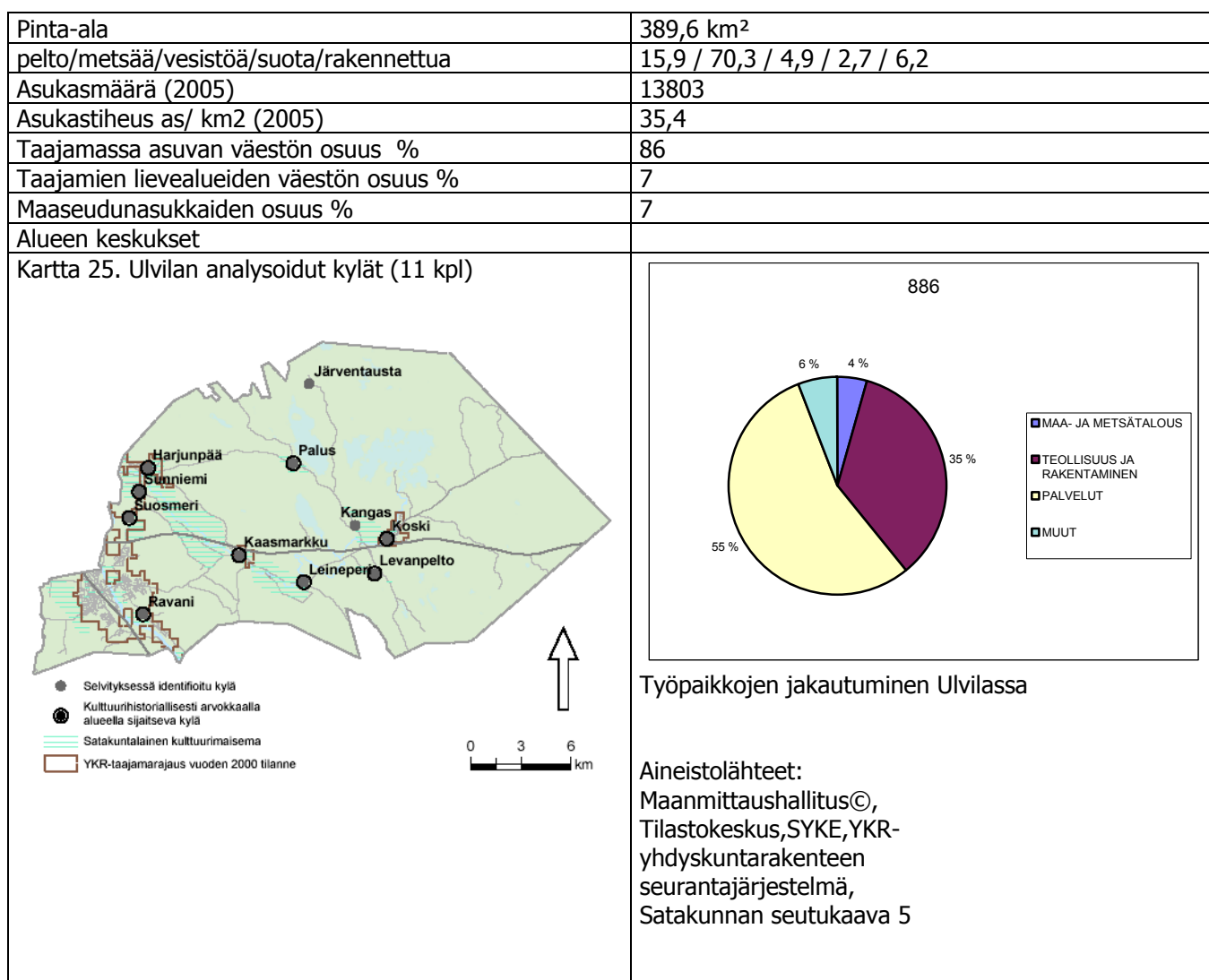
A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5) AT = kyläalue

5.25 Ulvila

Kullaan kunnan alue on liitetty Ulvilaan vuoden 2006 alusta. (Tilastoluvut on tarkistamatta vastamaan nykyisiä kuntarajoja.)

Ulvila on aiemmin luokiteltu kaupungin läheiseksi¹³³ ja esikaupunkikunnaksi¹³⁴. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppejä koskevan tutkimuksen mukaan Ulvila on määritelly keskusalueista yhdeksi «pienistä seutu- tai aluekeskuksista» (2/32 kuntaa)¹³⁵, jonka taajama-aste on 86 ja asukastiheys as/km². Ulvilan kunnan elinkeinorakenteessa palvelujen osuus on 55 %, teollisuuden ja rakentamisen työpaikkojen 35 % ja maatalouden toimialueiden 4 %.

Kunnan pinta-alasta on 70% metsää, 16 % peltoa ja suota n.3 %. Myös Ulvilan kunnan vanhan alueen maisemakuvaa hallitsee Kokemäenjoki ja sen varressa aukeava viljelytasanko. Kullaan alueen hallitseva maisemakuvan tekijä on Joutsijärven erämainen alue. Muita tekijöitä ovat Palusjärvi, Pyhäjärvi sekä kirkonkylän ja Leineperin ruukinalueet.

¹³³ Tilastokeskus, 2002

¹³⁴ Viljanen, V. 2001

¹³⁵ Martikainen & Helin, 2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat Ulvilassa ovat Kokemäenjoen kulttuurimaisema ja Harjunpäänjoen kulttuurimaisema.¹³⁶

Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Ravanin leirialue, Lattomeren kylän tienoo, Paluksen kylän tienoo, ja Levanpellon kylän tienoo.¹³⁷

5.25.1 Ulvilan kylät

Taajamakyliksi on YKR2000-aineiston perusteella on määritelty Koski, Kaasmarkku, Harjunpää, Suosmeri ja Ravani. Lievealueen kyliksi on määritelty kylät jotka sijaitsevat alle 2-5 km etäisyydellä YKR2000 -taajama-alueesta, riippuen taajama-alueen väestömäärästä. Lievealueen kyläksi on edellisen kriteerin mukaan määritelty Sunniemen kylä. Varsinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, joita Ulvilassa ovat Järventausta, Kangas, Leineperi, Levanpelto ja Palus.

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämis-hankkeet	Kylä-tyyppi
1	Koski		ryhmä-päiväkot, Esiopetus, ala-aste, kauppa, posti	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		kunnan-osakeskus, taajama-kylä
2	Harjunpää		ala-aste, kauppa, posti	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	X	taajama-kylä
3	Järventausta					Kylätoimintaa	X	maaseutu-kylä
4	Kaasmarkku	AT	esiopetus, ala-aste, kauppa-auto, sivukirjasto		Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	X	taajama-kylä,
5	Kangas		Pankki, kirjasto	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava			maaseutu-kylä
6	Leineperi		ala-aste	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma X	maaseutu-kylä
7	Levanpelto			Potentiaallinen viemäroitavaus	**mm kulttuuri- ympäristö	Kylätoimintaa	X	maaseutu-kylä
8	Palus		ala-aste	Potentiaallinen viemäroitavaus	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuri- ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	X	maaseutu-kylä
9	Ravani			Viemärointi	Oikeus-			taajama-

¹³⁶ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

¹³⁷ Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

	Kylän nimi	SK5	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
					vaikutteinen yleiskaava **mm kulttuuriympäristö			kylä
10	Sun-niemi			Potentiaallinen viemäroitavyys	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema	Kylätoimintaa		lievealue-kylä
11	Suos-meri		Ala-aste	Viemärointi	Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; *vm kulttuuri-maisema			taajama-kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

X = kehittämishanke

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

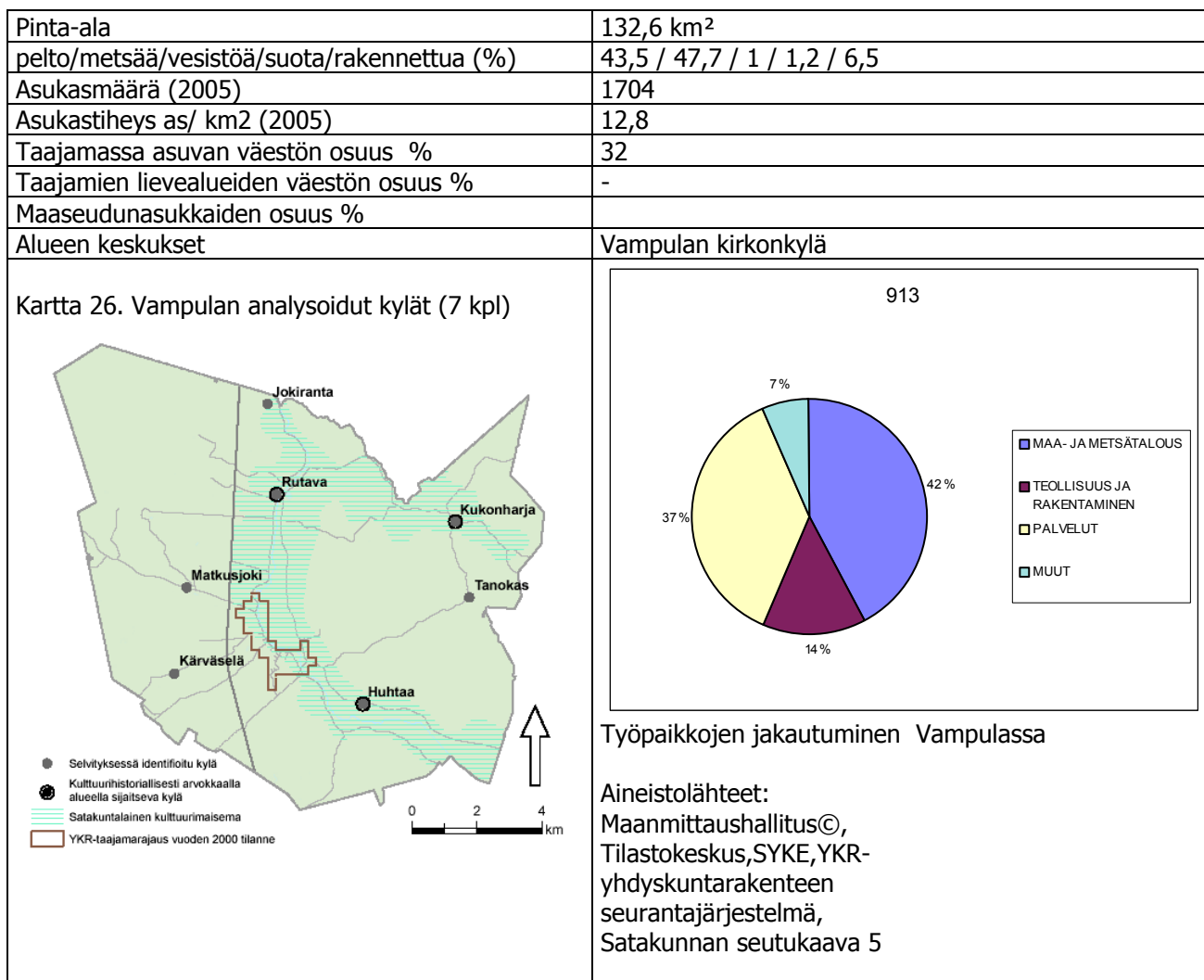
AT = kyläalue

- " -

5.26 Vampula

Vampula on aiemmin luokiteltu ydinmaaseudun¹³⁸ ja alkutuotannon kunnaksi¹³⁹. Viimeisimmän kuntien kehitystyyppijä koskevan tutkimuksen mukaan Vampula on määritelty keskusten reuna-alueen yhdeksi «maaseudun pienkunnaksi» (6/81 kuntaa)¹⁴⁰, jonka taajama-aste on 32 ja asukastiheys 12,8 as/km². Vampulan kunnan elinkeinorakenteessa maa- ja metsätalouden osuus on 42 %, palvelujen osuus 37 % ja teollisuuden / rakentamisen toimialoilla 14 %.

Kunnan pinta-alasta on 48 % metsää, 43 % peltoa ja suota n.1 %. Vampulan kunnan maisemakuvaa hallitsee Loimijoki hedelmällisine jokilaaksoineen, jonka molemmen puolin kohoavat loivat metsäiset mäet, kukkulat ja harjanteet. Loimijoki yhtyy Palojokeen ja Matkusjokeen. keskustassa joki laajeneekiltajärveksi.

Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema Vampulassa on Loimijoen varren kirkonseudun alue.¹⁴¹ Maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi on arvotettu Loimijoen laakso, Rutavan kylän tienoo ja Kukonharjan kylän tienoo.¹⁴²

¹³⁸ Tilastokeskus, 2002

¹³⁹ Viljanen, V. 2001

¹⁴⁰ Martikainen & Helin, 2005 (kpl Satakunnassa / kpl Suomessa)

¹⁴¹ Museovirasto ja ympäristöministeriö, 1998

¹⁴² Satakunnan seutukaava 5, 2001 ja Putkonen, 2005

5.26.1 Vampulan kylät

Vampulan kirkonkylä ja keskus on kunnan ainoa taajama-alue. Varsinaisiksi maaseutukyliksi on tässä tarkastelussa määritelty taajamien ja niiden lievealueiden ulkopuoliset kylät, Vampulassa seitsemän kpl :

	Kylän nimi	Palvelut	Infra-struktuuri	Kaavoitus-tilanne	Kylä-toiminta	Kehittämishankkeet	Kylä-tyyppi
	Vampulan kirkonkylä						keskus-taajama
1	Huhtaa		Potentiaallinen viemäritävyys	*vm kulttuuri-maisema			maaseutu-kylä
2	Jokiranta						maaseutu-kylä
3	Kukonharja	Kirjasto-auto		Oikeus-vaikutukseton yleiskaava; **mm kulttuuri-ympäristö	Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
4	Kärväselä				Rekisteröity kyläyhdistys	Kylä-suunnitelma	maaseutu-kylä
5	Matkusjoki		Potentiaallinen viemäritävyys				maaseutu-kylä
6	Rutava	Kauppa-auto	Potentiaallinen viemäritävyys	**mm kulttuuri-ympäristö			maaseutu-kylä
7	Tanokas						maaseutu-kylä

* vm = valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

** mm = maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

A = taajamatoimintojen alue (Satakunnan seutukaava 5)

AT = kyläalue - " -

6. Johtopäätökset kylistä maakuntakaavassa

(kuntien, kyläyhdistysten ja – yhteisöjen palautteen jälkeen 2006)

-
-
-

7. Kylien merkintätavasta maakuntakaavassa

Kylät (esimerkki kaavamerkintä ja määräykset Uudenmaan maakuntakaavan¹⁴³ kaavasels-
tuksesta)

Kylä

Merkinnällä osoitetaan kylät, joiden suunnittelutavoitteena on haja-asutusluonteisen lisä-
kentamisen ohjaaminen kyläalueille, edellytysten luominen palveluiden säilymiselle ja yhtei-
sen vesihuollon järjestämiselle sekä omaehtoisen kehittämistoiminnan tukeminen. Merkinnän
mukaiset kylät muodostavat kokonaisuutena maakunnallisen kyläverkoston.

Suunnittelumääräys:

”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tuettava asumisen ohella alueen luontee-
seen soveltuvan elinkeinotoiminnan sijoittumista sekä parannettava kylän elinvoimaisuuden
edellytyksiä, varmistettava kylien liikenneyhteydet päätieverkkoon ja selvitettävä yhteisen
vesihuollon toteuttamismahdollisuudet. Täydennys- rakentamisessa on hyödynnettävä ensisi-
jaisesti olemassa olevaa infrastruktuuria. Täydennysrakentamista ja muuta alueiden käyttöä
suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominais-
piirteet.”

Suunnitteluratkaisun perustelut ja ohjausvaikutukset

Maakunnallinen kyläverkko on osa toimivaa ja vuorovaikutteista aluerakennetta. Kaavassa
esitetyistä kylistä muodostuu yhdessä taajama-alueiden kanssa tasapainoinen ja toimintaky-
kyinen verkosto koko maakunnan alueelle. Kohdemerkintä ei osoita kylän alueen laajuutta,
vaan se kuvaa kylän yleispiirteistä sijaintia. Kylän alue täsmentyy yksityiskohtaisemmassa
suunnittelussa. Kyläverkko esitetään käyttäen Uudenmaan liitossa laadittua selvitystä ole-
massa olevista kylistä ja niiden palveluvarustuksesta. Keskeisimmät kylien valintakriteerit
ovat asukasmäärä, palvelut, aluerakenteelliset tekijät, liikenneyhteydet ja muut liikenteelliset
seikat, olemassa oleva infrastruktuuri sekä kuntien omat kehittämistoimet.

Tavoitteena on haja-asutusluonteisen lisärakentamisen ohjaaminen kyläalueille, edellytysten
luominen palveluiden säilymiselle, yhteisen vesihuollon järjestämiselle sekä omaehtoisen
kehittämistoiminnan tukeminen. Keskeisimpien kylien toiminnallinen kehittäminen tukee
riittävän väestöpohjan kehittymistä ja maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

¹⁴³ Uudenmaan maakuntakaava 2004, Uudenmaan liitto, julkaisut _/2004. helsinki

Lähteet

Elo, J., Kurri, I. 1999. Satakunnan maakuntakirja. Satakuntaliitto. Julkaisuja A:247

Martikainen, T., Helin, H. 2005. Kuntatyytit ja talouskehitys. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 2005/6. Helsinki

Museovirasto, Ympäristöministeriö. 1998. rakennettu kulttuuriympäristö - valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 16. Helsinki

Putkonen, L., 2005. Satakunnan rakennusperintö. Satakuntaliitto. Inventointimoniste. Pori Satakuntaliitto. 2001. Satakunnan seutukaava 5. Satakuntaliiton julkaisu A:255

Tekijä, _. 1999 Suomalainen kylä tutkittuna ja koettuna. Julkaisija _. Helsinki.

Ryynänen, A. 2006. Varsinais-Suomen ja Satakunnan potentiaaliset viemäröintialueet. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 2 / 2006. 2006, Turku

Tilastokeskus, 2005

Uudenmaan liitto 2004, Uudenmaan maakuntakaava, Julkaisut E _/2004. Helsinki

Viljanen, V. 2001. Huono-osaisuuden alueellinen kehitys 1990-luvulla: laman jälkeisen talouskasvun vaikutukset. Acta / Suomen kuntaliitto, nro 139. Helsinki

Ympäristöministeriö. 2001. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000. Opas nro 5. Oy Edita Ab. Helsinki

SATAKUNTALIITTO

PL 260, 28101 PORI

Pohjoisranta 11 D

Puh. (02) 620 4300

Fax (02) 620 4301

www.satakunta.fi